

ПРО ПІДСУМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ОСВІТИ ЗДОЛБУНІВЩИНИ У 2014–2015 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ ТА ЗАВДАННЯ НА 2015–2016 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Доповідь начальника відділу освіти
Здолбунівської райдержадміністрації

Шановне товариство!

16 липня 1990 року сонце свободи зійшло над нашою Україною, коли на вітрові затріпотів синьо-жовтий стяг і на українську землю прийшло національне відродження. Того ж дня Верховною радою ще на той час УРСР було ухвалено доленосний документ, який закріпив основи української держави. Це був День проголошення Декларації про Державний суверенітет України. А вже 24 серпня 1991 року проголошений Акт незалежності України. До омріяної свободи наш народ ішов багато віків.

Тому прийміть найщиріші вітання з нагоди державного свята – 24-річчя цієї вікопомної події, яка не тільки дала початок новому відліку в історії народу України, а й стала складовою державотворчого процесу на всьому Європейському континенті.

І нехай ще сьогодні є труднощі і негаразди, але ми повинні вірити у подальший поступ вперед. Бо не даремно виборювали українці свої права на Майдані. А герої Небесної сотні і тепер дивляться на нас із високості і надихають на боротьбу за процвітання України та її незалежність. Бо не даремно стали ми на захист своєї суверенності. І тепер наші бійці відходять у Вічність, захищаючи цілісність нашої держави на Сході.

То ж помянімо хвилиною мовчання тих, хто відійшов на небеса.

/Хвилина мовчання/

Так, усе в наших руках. Ми були, є і будемо господарями своєї держави, своєї долі.

Шановні колеги та гості!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди початку нового навчального року, який традиційно розпочинається в районі освітянською конференцією, де підбиваються підсумки роботи освітян Здолбунівщини за минулий навчальний рік і окреслюються шляхи, визначаються пріоритетні напрямки подальшої роботи у 2015-2016 навчальному році.

Бажаю вам міцного здоров'я, щастя, невичерпної енергії, здійснення задумів і накреслених планів, мирного голубого неба та Божого благословення.

Тому дозвольте наше серпневе зібрання розпочати.

/Звучить Гімн України/

Шановні учасники конференції!

Майбутнє України залежить, передусім, від інтелектуальної могутності, творчого потенціалу її громадян, здатних оволодівати новими знаннями,

впроваджувати новітні науково-виробничі технології, творчо мислити і приймати конструктивні рішення. І не випадково у Національній доктрині освіти України у XXI столітті зазначається: «Освіта – основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави... Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства...»

У нашому суспільстві дедалі більше усвідомлюється значення освіти як сфери, від стану якої залежать темпи, глибина і результати стратегічних реформ. Тому суспільство XXI століття цілком слушно називають «суспільством знань», бо саме знання визначають і матеріальне, і духовне життя. Нині реформування освіти триває. Та це реформа не заради реформи. Орієнтуватися на світові освітні стандарти, чітко бачити перспективу розвитку освіти – надзвичайно важливо.

Шановні!

Сьогодні освіта Здолбунівщини, не зважаючи на певні труднощі, забезпечує належний розвиток підростаючого покоління. Усі її ланки – дошкільна, загальноосвітня, позашкільна – є невід’ємними складовими цілісної регіональної системи неперервної освіти району.

Зберігши кращі надбання минулого, система освіти нашого району продовжує шлях динамічної модернізації, яка направлена на осучаснення освітянської діяльності з метою якнайповнішого задоволення потреб України, розвитку нації, держави, її економіки та інших сфер суспільного життя. Врешті-решт, лише через сучасну національну освіту, що органічно стимулює кращий досвід і тенденції розвитку світової освіти, ми зможемо забезпечити конкурентність нації, держави у все більш глобалізованому і системно конкурентному світі. У цьому і полягає єдиний шлях до стабільного заможного життя кожного громадянина України.

Тому відділом освіти, його структурними підрозділами, районним методичним кабінетом, навчальними закладами району за активної підтримки районної державної адміністрації та районної ради, депутатів усіх рівнів вживалися заходи для забезпечення функціонування галузі освіти району, її подальшого розвитку, створення умов для рівного доступу мешканців регіону до якісної освіти.

А звідси і накреслювалися ті завдання та пріоритетні напрямки роботи, над вирішенням яких у 2014-2015 навчальному році працювали освітяни, а саме:

реалізація завдань, визначених Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період 2011 – 2021 роки;

виховання і розвиток дітей дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;

розширення мережі груп та закладів дошкільної освіти;

забезпечення функціонування оптимальної мережі загальноосвітніх навчальних закладів;

забезпечення впровадження нового Державного стандарту початкової освіти;

подальше впровадження системи профільного навчання;

створення умов для охоплення учнів загальноосвітніх навчальних закладів професійним навчанням;

забезпечення належних умов для викладання англійської мови з 1 класу та основ інформатики з 2 класу;

реалізація нових державних стандартів та навчальних програм загальної середньої освіти;

створення умов для якісного доступу до використання інформаційно-комунікаційних технологій, особливо у сільській місцевості;

поширення на всіх учасників навчально-виховного процесу використання інформаційно-навчально-комунікаційного веб-порталу «Освіта Рівненщини»;

оновлення змісту освіти на основі національних традицій, світового досвіду та принципів сталого розвитку;

створення ефективної системи національного виховання, забезпечення фізичного, морального, культурного і духовного розвитку дитини;

формування соціально зрілої, національно свідомої творчої особистості, громадянина України;

подальше формування здоров'язбережувального середовища;

забезпечення сприятливого психологічного мікроклімату в учнівських та педагогічних колективах;

забезпечення обладнанням закладів для дітей з особливими потребами з метою покращення корекційної освіти;

забезпечення системного підвищення якості освіти на інноваційній основі;

продовження створення мультимедійного навчального контенту;

створення умов для реалізації інклюзивної освіти;

проведення моніторингових досліджень, експертизи якості освіти як основи підвищення ефективності навчально-виховного процесу;

посилення ролі формування духовних та моральних цінностей учнівської молоді завдяки активній реалізації районної програми національного виховання учнівської молоді на період 2008 – 2020 роки;

збільшення охоплення дітей позашкільною освітою, покращення умов навчання;

покращення спортивної бази закладів освіти;

збільшення кількості дітей, залучених до занять фізичною культурою та спортом;

подальше забезпечення навчальних закладів технічними засобами навчання;

покращення системи стимулювання обдарованої учнівської молоді;

сприяння розвитку учнівського самоврядування;

сприяння забезпеченню соціальних гарантій педагогічних працівників;

будівництво нових шкіл та ліквідацію аварійності приміщень навчальних закладів;

забезпечення зарахування до навчальних закладів дітей, які прибули в район з Криму та південних регіонів (зони проведення АТО);

збільшення показника підвезення до шкіл учнів сільської місцевості, які проживають за межею пішохідної доступності;

подальше покращення системи стимулювання обдарованої учнівської молоді;

сприяння розвитку учнівського самоврядування;

сприяння забезпеченню соціальних гарантій педагогічних працівників;

збільшення показника підвезення до шкіл учнів сільської місцевості, які проживають за межею пішохідної доступності.

Виконання названих завдань продовжувало здійснюватися шляхом реалізації районних програм розвитку освіти.

Дошкільна освіта

Дошкільна освіта є найважливішою сферою реалізації прав людини у забезпеченні рівних можливостей в отриманні якісної освіти. Адже основа майбутнього громадянина закладається у ранньому віці. Чим міцнішими є знання та уміння, набуті у дитинстві, тим впевненіше почувається людина у дорослому віці. Дошкільна ж Здолбунівщини впевнено тримає високу планку у навчанні і вихованні найменших, формуючи в них стійкі особистісні якості, розуміючи, що розвиток, досягнутий дитиною у дошкільному віці, слугуватиме підґрунтям у наступному віковому етапі.

А педагогічний потенціал дошкільних навчальних закладів району – 159 педагогів - є нашою гордістю. Адже серед них працює 43 педагоги, яким присвоєна вища кваліфікаційна категорія, 35 педагогів мають I категорію, у 17 – II категорія. Крім того, 2 вихователя - методиста мають звання «старший вихователь», у 21 педагога – звання «вихователь-методист»; 5 педагогів нагороджені нагрудними знаками «Відмінник освіти України» і один – нагрудним знаком «Софії Русової».

Мережа дошкільних навчальних закладів району зазнала змін у зв'язку з реорганізацією дошкільного навчального закладу «Барвінок» Новосілівської сільської ради у Новосілівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад». То ж на сьогодні маємо 19 дошкільних навчальних закладів та 2 навчально-виховних комплекси «школа-сад». З 01 вересня групу з короткотривалого перебування дітей ДНЗ «Сонечко» Глинської сільської ради переведено на повний режим роботи.

Завершено виготовлення проектно-кошторисної документації на відновлення приміщення Івачківського дошкільного навчального закладу (128 тис. грн. оплачено в 2014 році).

У минулому році в дошкільних навчальних закладах району навчалось та виховувалось 1769 дітей, з них 1308 - у дошкільних навчальних закладах міста та смт. Мізоч, 461 - у сільських дошкільних закладах, що відповідно складає 47 %, 72 % та 24 %.

I. Порівняльний аналіз мережі ДНЗ

	Кількість												Охоплення дошкільними закладами (%)		
	Дітей дошкільного віку в регіоні (від 1 до 6 років)			ДНЗ			НВК			У них дітей (ДНЗ+НВК)					
	усього	місто	село	Усього	місто	село	Усього	місто	село	Усього	місто	село	усього	місто	село
2010	3334	1602	1732	15	6	9	-	-	-	1410	1132	278	43	70	16
2011	3437	1686	2041	21	6	15	-	-	-	1561	1203	358	46	71	20
2012	3551	1732	1819	21	6	15	-	-	-	1648	1273	375	46,4	73,5	20,6
2013	3719	1811	1908	20	6	14	1	-	1	1778	1124	654	47,8	72,2	24,7
2014	3761	1820	1941	19	6	2	2	-	2	1769	1308	461	47	72	24

У той же час ми бачимо, що охоплення дошкільнят, які проживають на території нашого району, не забезпечене на 100%. Причин декілька:

- відсутність дошкільних закладів в окремих населених пунктах;
- наявність черги в дошкільні заклади.

Харчування дітей у дошкільних закладах - одна з актуальних проблем району. З січня 2015 року вартість харчування у місті становить 12 грн., у всіх сільських закладах - 9 грн.

2014 рік був фінансово скрутним особливо для дошкільних закладів сільської місцевості. Фінансування дошкільної освіти на 2015 рік залишилось на рівні видатків минулого року.

Згідно з наказом відділу освіти від 1 квітня 2008 року № 95 при навчальних закладах створено консультпункти з метою надання консультативної допомоги батькам, що виховують дітей дошкільного віку. Робота в них організована відповідно до Примірного положення про консультативний центр для батьків або осіб, які їх замінюють, і дітей, що виховуються в умовах сім'ї, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки молоді та спорту України від 30 червня 2011 року № 714.

Створення таких консультпунктів є альтернативною формою здобуття дошкільної освіти. Тому за минулий навчальний рік ними було охоплено 441 дитина (81 – в селі, 360 – в місті).

Основне завдання дошкільної освіти району - надати можливість батькам обрати ефективну та доступну форму здобуття дошкільниками освіти та пропаганда суспільного дошкільного виховання.

Із метою забезпечення наступності та перспективності налагоджена співпраця дошкільних навчальних закладів із загальноосвітніми.

Питанню наступності та перспективності приділяється увага і в методичній роботі. У районі діє опорний заклад із проблеми «Підготовка до школи дітей 5-річного віку» (дошкільний навчальний заклад «Чебурашка» Здолбунівської міської ради).

Важливим напрямом роботи визначено здійснення дошкільними навчальними закладами дослідно-експериментальної діяльності. Це дошкільний навчальний заклад «Чебурашка» Здолбунівської міської ради (завідувач Пасько Людмила Миколаївна, вихователь-методист Василюк Світлана Іванівна) з теми

«Професійний розвиток педагогів в системі безперервної педагогічної освіти» під керівництвом Андрощук І.М., кандидата педагогічних наук, доцента кафедри філософії, економіки та менеджменту освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та дошкільний навчальний заклад № 5 «Усмішка» Здолбунівської міської ради (завідувач Кадлубіцька Жанна Володимирівна, вихователь-методист Лаба Наталія Георгіївна) з теми «Формування готовності педагогічних кадрів до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання» під керівництвом лабораторії інклюзивної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, а також «Інтеграція науки і практики – умова створення єдиного дошкільного освітнього простору» під науковим керівництвом кандидата педагогічних наук, професора Т.І. Поніманської лабораторії консалтингу дошкільної освіти при кафедрі педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) Рівненського державного гуманітарного університету.

Дошкільні навчальні заклади №3 «Ладоньки» та № 5 «Усмішка» міста вже впродовж багатьох років є базовими для проведення організаційно-практичної частини курсів підвищення кваліфікації ОППО з питань дошкільної освіти для різних категорій педагогічних працівників. Крім того, дошкільний заклад №3 «Ладоньки» є опорним дошкільним закладом обласного рівня з теми «Робота з батьками: нові підходи».

Працівники дошкільних закладів беруть активну участь в науково-методичних заходах обласного та Всеукраїнського рівня, друкуються в педагогічній пресі.

З метою забезпечення публічного доступу до інформації, запровадження єдиного підходу щодо прийому дітей, спрощення процедури постановки на чергу в дошкільних навчальних закладах міста функціонує електронна реєстрація дітей у дошкільні навчальні заклади в єдиній електронній базі з питань освіти порталу «Інформаційної системи управління освітою» (ІСУО).

У 2014-2015 навчальному році продовжив свою роботу проект міжнародної технічної допомоги, що реалізується за підтримки Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки та агентства США з міжнародного розвитку, - Інклюзивний ресурсний центр, створений для надання підтримки родинам і дітям з особливими потребами, забезпечення доступу до якісної освіти. В складі Дорадчого комітету інклюзивного ресурсного центру протягом року працювала вихователь-методист дошкільного навчального закладу № 5 «Усмішка» Здолбунівської міської ради Лаба Наталія Георгіївна.

Як бачимо, наполегливо та успішно працюють працівники дошкільних закладів нашого району, бо розуміють, що розвиток, досягнутий дитиною у дошкільному віці, слугуватиме підґрунтям у наступному віковому етапі спеціальних умінь і навичок, у формуванні стійких особистісних якостей.

Початкова освіта

Професія вчителя початкових класів унікальна тим, що, закладаючи у свідомість дітей першооснови науки, вчитель впливає і на подальшу долю своїх

вихованців. Наскільки активною і позитивною стане людина, коли виросте, великою мірою залежить від першого наставника, від його професійної майстерності, вміння виховати всебічно розвинену, самостійну, самодостатню особистість.

Тому вчителі початкової ланки нашого району, впроваджуючи інноваційні методи і технології, перш за все керуючись п'ятьма основними заповідями: любити, вірити, знати, поважати та розуміти дитину як основний об'єкт і суб'єкт навчальної діяльності, «озброюють» її високим рівнем грамотності, навичками оперування числами та критичного мислення; сприяють розвитку її здоров'я і благополуччя; створюють умови для розкриття потенціалу кожної дитини.

На сьогодні вже робота з поетапного впровадження в 4 класах нового Держстандарту початкової освіти, яка розпочалася з 1 вересня 2012 року, підходить до успішної його реалізації, яке відбудеться у 2015-2016 навчальному році. Але вже сьогодні можна прогнозувати його успішне завершення, так як початківці, використовуючи новітні технології, набутий досвід, власний творчий потенціал уміло працюють на кінцевий результат. А найголовнішим є те, що у кожного з них є щире бажання творити Людину майбутнього, будівника нового суспільства, Нової України, яка відповідатиме світовим стандартам.

Із 2014-2015 навчального року відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України, управління освіти та відділу освіти Здолбунівська загальноосвітня школа I ступеня №7 впроваджує науково-педагогічний проект «Інтелект України» (вч. Максимчук Л.Є.), який реалізується в початковій школі на базі державних програм із різних навчальних дисциплін. У 2014-2015 н.р. у варіативну складову навчальних планів для учнів 4-их класів цієї ж школи та загальноосвітніх шкіл I-III ступенів №3 (3 клас), №5 (7 клас) був введений курс «Моя щаслива планета. Уроки для стійкого розвитку». Проект реалізується благодійними організаціями «Вчителі за демократію і партнерство» (Україна) і «Глобальний план дій» (Швеція) за підтримки Агенції з питань розвитку співпраці SIDA (Міністерство закордонних справ Швеції).

Завдяки кропіткій роботі вчителів початкових класів учні не лише є учасниками Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних інтелектуальних конкурсів, але й неодноразово виборюють призові місця. Так, у 2014-2015 навчальному році у 3 етапі олімпіади з предмета «Я і Україна» учениця 4 класу Здолбунівської загальноосвітньої школи I – III ступенів №3 Васькевич Тетяна посіла 3 місце. Учні 3-4 класів брали участь і у II етапі Всеукраїнського конкурсу знавців рідної мови імені Петра Яцика, а також у Міжнародному математичному конкурсі «Кенгуру – 2014».

Однією з форм виховання дітей є групи продовженого дня, де, враховуючи їхні вікові особливості, їхній розумовий, моральний, естетичний, фізичний і духовний розвиток, забезпечуються та створюються, найсприятливіші умови для відпочинку, навчання і виховання учнів, поєднання навчально-виховної роботи на уроках і в позаурочний час.

Такі групи працювали в Здолбунівських загальноосвітніх школах I – III ступенів № 1,3,4,5,6, Здолбунівській загальноосвітній школі I ступеня № 7, Мізоцькому навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II

ступенів – ліцей», Будеразькій, Гільчанській, Глинській, Здовбицькій та Копитківській загальноосвітніх школах I – III ступенів, у яких перебувало 532 учні 1 – 4 класів. Режим роботи ГПД у цих навчальних закладах сприяв перетворенню в єдиний гармонійний процес навчально-виховної роботи, відпочинку та трудової діяльності учнів.

Але, на жаль, великим недоліком роботи групи продовженого дня є перетворення самопідготовки на заняття репетиторством.

Окрім того, потребує постійного поновлення та поповнення матеріально-технічна база: необхідно збільшити кількість спортивного інвентарю, настільних ігор розвиваючого спрямування, м'яких іграшок.

Забезпечення функціонування оптимальної мережі загальноосвітніх навчальних закладів

Відповідно до положень Конституції України, на підставі законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про освіту», «Про загальну середню освіту» в районі на 2014-2015 навчальний рік затверджено таку мережу навчально-виховних закладів освіти: усього загальноосвітніх навчальних закладів – 39, у них навчалось 6189 учнів, 367 класів (включаючи класи корекції знань та інклюзивного навчання), у тому числі :

- загальноосвітніх шкіл I ступеня – 11, у них – 406 учнів, 22 класи ;
- загальноосвітніх шкіл I-II ступенів – 10, у них - 511 учнів, 60 класів ;
- загальноосвітніх шкіл I-III ступенів – 13, у них - 4014 учнів, 213 класів;
- навчально-виховних комплексів – 5, у них - 831 учень, 54 класи ;
- гімназій – 1, у ній – 427 учнів, 18 класів.

Затверджено 6 класів корекції знань на базі Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6 та Здолбунівської загальноосвітньої школи I ступеня № 7, у яких до навчання залучено 35 дітей.

Затверджено класи французької мови у Здовбицькій загальноосвітній школі I-III ступенів; німецької мови в Білашівському навчально-виховному комплексі: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад; Здолбунівській гімназії, Мізоцькому навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей», Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 4, Глинській загальноосвітній школі I-III ступенів, П'ятигірській загальноосвітній школі I-II ступенів, Орестівській загальноосвітній школі I ступеня; польської мови в Здолбунівській гімназії, Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 5, Дерманському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I ступеня-гімназія».

Також затверджено:

- 19 груп подовженого дня з кількістю 570 учнів у Здолбунівській загальноосвітній школі I ступеня № 7, Здолбунівських загальноосвітніх школах I-III ступенів № 1, 3, 4, 5, 6, Будеразькій, Здовбицькій, Копитківській, Гільчанській, Глинській загальноосвітніх школах I-III ступенів, Мізоцькому навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей»;
- 3 класи заочної форми навчання для працюючої молоді при Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 4, якими охоплено 30 учнів;

- 8 предметних гуртків у Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 5, Кунинській, П'ятигірській загальноосвітніх школах I-II ступенів, Здолбунівській загальноосвітній школі I ступеня №7, Здолбунівській гімназії.

Організовано індивідуальне навчання із 152 учнями в Здолбунівських загальноосвітніх школах I-III ступенів № 1, 3, 4, 5, 6, Здолбунівській загальноосвітній школі I ступеня № 7, Спасівській, Здовбицькій, Будеразькій, Глинській, Бущанській, Гільчанській, Копитківській загальноосвітніх школах I-III ступенів, Мізоцькому навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей», Здолбунівській гімназії; Білашівському навчально-виховному комплексі: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад; Дерманському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I ступеня – гімназія», Ступнівському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів – агротехнічний ліцей», Новосілківському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів-дошкільний навчальний заклад», Маломощаницькій, Старомощаницькій, Кунинській, Суємській, Миротинській, Івачківській, Новомильській загальноосвітніх школах I-II ступенів, Заліській, Цурківській, Орестівській, Дерманській загальноосвітніх школах I ступеня.

Окрім того, затверджено 5 класів інклюзивного навчання, де здобувають освіту 7 учнів у Здолбунівських загальноосвітніх школах I-III ступенів №1 і № 5, Гільчанській, Здовбицькій загальноосвітніх школах I-III ступенів.

Ураховуючи демографічну ситуацію, у 2014 році зазнала змін і мережа навчальних закладів. У зв'язку зі зменшенням контингенту учнів загальноосвітніх навчальних закладів, за згодою територіальних громад, призупинено навчання у Волицькій, Степанівській загальноосвітніх школах I ступеня у зв'язку з відсутністю учнів.

У 2014-2015 навчальному році усі учні 1-4 класів, діти-сироти та без батьківського піклування, з малозабезпечених сімей були забезпечені безкоштовним гарячим харчуванням (2582 учні).

Водночас із метою оптимізації мережі навчальних закладів та охоплення дітей дошкільного віку навчанням реорганізовано Білашівську загальноосвітню школу I-III ступенів у Білашівській навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад. Загалом мережа загальноосвітніх навчальних закладів задовольняє потреби жителів регіону

Упровадження профільного навчання

Модернізація системи загальної середньої освіти передбачає ефективне запровадження профільного та поглибленого навчання у старшій школі. Його мета спрямована на здобуття учнівською молоддю якісної загальноосвітньої підготовки, самореалізацію та професійне самовизначення випускників шкіл. Профілізація передбачає створення рівного доступу до якісної освіти школярам різних категорій у відповідності до їх нахилів та потреб.

Відсоток охоплених профільним навчанням, щорічно збільшується. Якщо в 2011-2012 н. р. профільним навчанням було охоплено 529 (62,5%) учнів, то в 2014-2015 н. р. – 63,4%. Найбільш популярним є філологічний профіль (30%). Природничо-математичним напрямом охоплено 5 %,

суспільно-гуманітарним – 16 %, технологічним – 6%, художньо-естетичним – 6 %. Порівняно з 2011-2012 навчальним роком збільшився відсоток охоплення суспільно-гуманітарним і технологічним напрямками. Разом з тим відсутній спортивний профіль.

У розрізі профілів:

	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011
Усього учнів	367/6189	357/6126	6072	6085	6283
Учні 10-11 кл	43/691	43/740	763	847	919
Природничо-математичний	-	-	-	5 /82	6/102
Філологічний	-	-	-	12 /263	15/300
Суспільно-гуманітарний	-	-	-	4 /77	4/87
Технологічний	2/26	2/28	2/36	6 /79	6/81
Художньо-естетичний	2/42	2/44	1/22 2,9%	1 /28	1/15
Спортивний	-	-	-	-	1/18
Інформаційно-технологічний	2/16	2/13	2/15		
Математичний	2/36	3/62	3/62		
Фізико-математичний	-		1/20		
Укр. філології	6/90	8/143	8/169		
Іноземної	3/59	3/66	3/62		
Історичної	4/72	5/93	5/87		
Правової	1/16	1/17			
Біолого- хімічний	1/19				
Усього	23/376	26/466	25/473	28/529	33/603
	55%	63%	62 %	62,5%	66,7%

Найбільша кількість дітей, охоплених профільним навчанням (100%), у Здолбунівській гімназії, Дерманському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I ступеня – гімназія», Ступнівському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів – агролицей», Здолбунівських загальноосвітніх школах I-III ступенів № 4, № 6 та Буцанській, Копитківській загальноосвітніх школах I-III ступенів.

Із 18 загальноосвітніх закладів I-III ступенів профільним навчанням охоплено 9, що становить 50 %.

Показник поглибленого вивчення предметів у порівнянні з минулим роком зріс і становить 869 учнів (45,6%), що на 86 або 6% більше у порівнянні з 2012-2013 навчальним роком, де поглиблено вивчали ті ж предмети 783 учні (39,5%).

	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Усього учнів	6189	6126	6072	6085	6283
Усього 8-11 кл	70/1112	69/1164	70//1164	73/1204	56/1135
Англійської мови	29/739	30/758	29 /720	29 /720	29/735
Математики	3/72	3/74	1 /29	1/23	2/51
Української мови	-	1/20	1 /19	1/16	1/16
Фізичної культури	1/16	1/17	1/15	1/18	-
Іноземна філологія	-	-	-	-	-
Охоплено кількість/%	33/827 74%	35/869 75%	32/783 67%	32/777 65%	32/802 71%

Організовано професійне навчання у Здовбицькій загальноосвітній школі I-III ступенів та Ступнівському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів – агроліцей», де учні після закінчення навчання отримують свідоцтво тракториста-машиніста категорії «А» та водія транспортних засобів категорій «В», «С».

Проблемою є низька забезпеченість підручниками та навчальними посібниками для профільного навчання. Так, забезпеченість підручниками учнів старшої профільної школи, які були придбані у 2010-2011 навчальному році, становить 75 %. Але у зв'язку зі зміною профілів у окремих закладах, а також контингенту учнів виникли потреби із їхнім забезпеченням.

Разом з тим, серед проблем, які суттєво впливають на реалізацію профільного навчання, є наступні:

відсутність програми профілізації старшої школи, а також її науково-методичного супроводу на державному рівні;

забезпеченість підручниками учнів старшої профільної школи при зміні напрямів та профілів навчання, додатковою навчальною літературою;

відсутність достатнього фінансування на сучасне програмно-педагогічне та навчально-методичне забезпечення профільної школи.

Однак, незважаючи на труднощі із реалізації профільного навчання в умовах реформування освітньої галузі, освітяни району прикладають всі можливі зусилля для забезпечення можливостей рівного доступу учнівської молоді до здобуття загальноосвітньої, профільної та початкової допрофесійної підготовки, неперервної освіти впродовж усього життя, виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання й мобільності в умовах реформування сучасного суспільства.

Результати моніторингових досліджень свідчать про те, що збільшується відсоток учнів профільних класів, які вступають до вищих навчальних закладів відповідно до профілю навчання ЗНЗ. Найбільший відсоток вступників у таких закладах, як Здолбунівська гімназія, Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №6, Мізоцький навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-II ступенів-ліцей», Дерманський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I ступеня-гімназія».

Творча обдарованість

Колись Август Бебель, німецький видатний діяч, зазначив: «Генії не падають з неба. Вони повинні мати можливість отримати освіту й мати умови для розвитку». Сильно сказано. І кожен із присутніх у залі знає, що кожна дитина по-своєму неповторна. Вона приходить у цей світ, щоб творити своє

життя, знайти себе: хтось здібний до музики, хтось до математики, хтось пише вірші тощо. Скільки дітей – стільки і здібностей, які залежать, звичайно, від психолого-фізіологічних особливостей людини, оточення, сім'ї та школи.

Тому одним із пріоритетних напрямків роботи відділу освіти та районного методичного кабінету і є турбота про обдарованих і талановитих дітей. Особлива роль у цьому належить Здолбунівському територіальному відділенню Малої академії наук.

На сьогодні МАН – це одна із освітніх підсистем району, яка реалізує державну політику щодо роботи з обдарованими дітьми, існуючи у районі як гуртки науково – дослідницького напрямку та індивідуальної роботи, забезпечує їх пошук, відбір, навчання, розвиток і підтримку. Зокрема, у 2014-2015 н.р. 94 школярі закладів району розпочали навчання у МАН, 50 завершили навчальний рік написанням робіт, пройшли контрольні випробування та взяли участь у конкурсі – захисті. I етап конкурсу відбувся у 28 секціях, 10 відділеннях.

Зокрема, відділення літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства представляли 13 учасників, відділення історії - 9 учасників, відділення філософії та суспільствознавства – 6, відділення хімії та біології – 5 учнів, відділення наук про Землю – 1 учасник, комп'ютерних наук – 3, відділення математики – 1 учень, екології та аграрних наук – 1.

Найбільше учасників було у таких секціях, як «Українська мова» (5), «Світова література»(4), «Історичне краєзнавство» (4). Переможцями конкурсу стали 43 учні району, засвідчивши високий рівень знань як з базової дисципліни так і глибокий дослідницький характер представлених робіт. Найбільшу кількість перемог у I етапі здобули учні Мізоцького навчально-виховного комплексу, Здолбунівської гімназії, Здовбицької загальноосвітньої школи I-III ступенів.

Результативною була участь учасників команди нашого району на обласному етапі змагань. Із 34 учнів, які брали участь у II етапі конкурсу, 17 здобули перемогу (50%). 3 учні нашого району стали учасниками державного рівня змагань, а саме: учениця 11 класу Мізоцького навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів-ліцей» Никитюк Діана (секція «Астрономія»), учень 9 класу цього ж закладу Бухало Михайло (секція «Інтернет-технології») та одинадцятикласник Здовбицької загальноосвітньої школи I-III ступенів Шатало Владислав (секція «Зоологія»). До речі, Шатало Владислав посів I місце на державному рівні змагань.

Зокрема, у 2014-2015 н.р. 3 учні району стали переможцями обласного етапу змагань з математики, 2 учні – з астрономії, один – з фізики. А Никитюк Діана, здобувши перемогу на обласному етапі конкурсу –захисту науково-дослідницьких робіт МАН у секції «Астрофізика», стала учасником фінального етапу змагань.

Широко залучається обдарована молодь району і до такої форми інтелектуальних змагань, як олімпіади з навчальних предметів. У 2014-2015 н.р. II етап олімпіад налічував 935 учасників.

Найбільшу кількість учасників об'єднали олімпіади з математики – 132, української мови та літератури – 95 та хімії – 93 учні.

Найкраще виступили школярі, які представляли на II етапі Всеукраїнських олімпіад Здолбунівську гімназію, здобувши 58 перемог, Мізоцький навчально-виховний комплекс (47), Здовбицьку загальноосвітню школу I-III ступенів (29), Здолбунівські загальноосвітні школи I-III ступенів №4 (27) і №1 (23 перемоги).

Приємно відзначити, що у порівнянні з минулими роками значно зріс рейтинг участі школярів Гільчанської загальноосвітньої школи I-III ступенів (18 перемог), Білашівського навчально-виховного комплексу (20), Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5 (14), Глинської загальноосвітньої школи I-III ступенів (10) в олімпійських змаганнях. Значні зрушення у знаннях із навчальних предметів показали учні Ступнівського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів - агротехнічний ліцей», Будеразької, Бушчанської, Копитківської загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів, Кунинської та Суємської загальноосвітніх навчальних закладів I-II ступенів.

70 учнів району стали учасниками III етапу змагань, і 42 з них посіли призові місця. Найбільшу кількість перемог здобули школярі Здолбунівської гімназії (18), Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 (10), Мізоцького навчально-виховного комплексу (7).

4 учні нашого району здобули перемогу на IV етапі змагань із предметів: історія України, українська мова та література, географія, інформатика.

Окрім того, знаючи про те, що розвиток творчого потенціалу людини трактується сьогодні як основне завдання школи, вчителі української мови та літератури намагалися розвинути те творче зернятко, що закладене природою у кожній дитині.

Тому вчителі-україністи змогли похвалитися хорошими здобутками своїх вихованців не тільки у Всеукраїнській олімпіаді та у конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт, але й у інших різноманітних мовно-літературних конкурсах. Так, на III етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка Горчак Ольга, учениця 11 класу Мізоцького навчально-виховного комплексу (вчитель Поліщук Наталія Василівна), зайняла I місце, а учениця 6 класу Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 Киричук Богдана (вчитель Ющак Емілія Ростиславівна) – II. У IV етапі цього ж конкурсу Горчак Ольга здобула II місце.

Наш район також має два переможці у III етапі Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. Це – Колос Євгеній, учень 8 класу Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5, (вчитель Сидорук Наталія Дмитрівна) і Шмендель Марта, учениця 10 класу Здолбунівської гімназії (вчитель Павловська Наталія Борисівна).

Щороку наші учні відзначаються майстерністю у прочитанні поезій Тараса Шевченка, за що й здобувають перемогу на обласному рівні. У 2014-2015 навчальному році учень 10 класу Мізоцького навчально-виховного комплексу Шелест Олександр в обласному огляді – конкурсі читців-декламаторів «Живи, Кобзарю, в пам'яті людській!» посів I місце.

483 учнів об'єднав Міжнародний математичний конкурс «Кенгуру» (55 із них отримали сертифікати з відмінним результатом, 159 - із добрим результатом, 269 отримали сертифікат учасника).

Важливим у роботі навчальних закладів району є налагодження партнерських освітніх зв'язків із освітянами зарубіжжя. Варто зазначити, що Здолбунівською гімназією забезпечується участь учнів у Програмі обміну учнівської молоді «FLEX», підтримуються тісні зв'язки з освітніми закладами м. Шумберка (Чехія), республіки Польща. Здолбунівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №5 у березні 2015 року підписала договір із Університетом Фінансів та Управління у Варшаві. Вуз надає освіту в галузях гуманітарних, економічних і правових наук. Влітку цього року планується відкриття інтенсивного курсу польської мови у цій школі, по закінченні якого гарантоване отримання сертифікату про знання польської мови, що надає сам Університет.

Створення сприятливих умов життєдіяльності осіб із обмеженими фізичними можливостями й організація індивідуального та інклюзивного навчання у загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладах

Важливим показником розвитку суспільства є гуманне, турботливе й милосердне ставлення до дітей із особливими потребами, які не мають змоги вести повноцінне життя. Сьогодні в Україні дуже важливою є проблема освіти дітей цієї категорії.

У Здолбунівському районі на постійно діючій основі функціонує психолого-медико-педагогічна консультація (далі ПМПК). Усього в роботі ПМПК задіяно 7 фахівців, із них 1 завідувач (олігофренопедагог) та 6 консультантів: учитель-логопед, практичний психолог, психолог з девіантної поведінки, тифлопедагог, сурдопедагог та лікар-невролог, які працюють за угодою, з погодинною оплатою праці.

Сучасні ПМПК - це осередки підтримки, відстоювання прав і надання різноманітної допомоги дітям із порушенням розвитку та їхнім родинам безпосередньо за місцем проживання. Вони виконують консультативну, інформаційно-аналітичну, методичну, психолого-педагогічну, корекційно-розвивальну, діагностичну, прогностичну, профілактичну, просвітницьку функції і тим сам вирішують життєво значущі проблеми дітей із особливими освітніми потребами, серед яких головною є забезпечення рівних можливостей доступу до якісної освіти.

Робота ПМПК направлена на виявлення та обстеження дітей, які мають проблеми у навчанні та вихованні, виявлення дітей дошкільного віку, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку, визначення умов реабілітації, соціальної адаптації таких дітей.

За аналітичними даними в районі 1535 дітей із особливостями психофізичного розвитку, а саме: з порушенням зору 394 дітей, із порушенням слуху – 26, із порушенням опорно-рухового апарату – 618, із порушенням мовлення – 179, із затримкою психічного розвитку – 278, з розумовою відсталістю – 40.

За навчальний рік проведено 22 діагностичних засідання, обстежено 147 дітей (це станом на 15.05.2015р.), які мають відхилення від норм розвитку. Виявлено 75 дітей із психофізичними вадами розвитку: дітей з розумовою відсталістю – 4/5 (є/було), дітей із затримкою психічного розвитку – 22/9, з порушенням ОРА – 3/1, зі зниженим слухом – 1/0, зі зниженим зором – 0/3, з порушенням мовлення – 41/34, з раннім дитячим аутизмом – 2/0, з девіантною поведінкою – 1/0, із соматичними захворюваннями – 1/0.

Загалом дітей – інвалідів у районі - 236 (242 за статистикою минулого року). У загальноосвітніх навчальних закладах – 98 (у порівнянні із 102) дітей, із них 36 дітей-інвалідів навчаються на індивідуальній формі (39 – у минулому році).

Відповідно до минулого року збільшилась кількість дітей, які мають вади опорно-рухового апарату і навчаються в домашніх умовах, неврологічних дітей, дітей із затримкою психічного розвитку, з вадами слуху, з вадами мовлення. Ці діти потребують спеціального навчання. В багатьох випадках батьки відмовляються від навчання дитини у спеціальних школах-інтернатах, мотивуючи її слабким здоров'ям. Таким чином, в 2014-2015 н. р. навчалось 28 дітей за індивідуальною формою навчання у зв'язку з відмовою батьків від навчання у спеціальних закладах, що на 5 більше у порівнянні з попереднім роком. Відповідно до розпорядження голови райдержадміністрації від 08.09.2014 № 160 «Про затвердження мережі загальноосвітніх шкіл району» цього року за індивідуальною формою навчання – 67 дітей, що на 5 більше у порівнянні з попереднім навчальним роком: за програмою загальноосвітньої школи - 13; із порушенням опорно-рухового апарату – 8; інтенсивної педагогічної корекції – 15; для розумово відсталих дітей – 27; для дітей із вадами зору – 2; для дітей із вадами слуху – 1; за програмою для дітей із тяжкими вадами мовлення – 1. Усього 54 учні навчаються за спеціальними програмами, з них 22- у початковій школі. Функціонують 6 класів інтенсивної педагогічної корекції, в яких навчається 35 дітей із затримкою психічного розвитку, на базі Здолбунівських загальноосвітньої школи I- III ступенів № 6 та загальноосвітньої школи I ступеня №7. Затверджено 5 класів інклюзивної освіти, в яких навчається 8 дітей:

Назва закладу	Загальна кількість учнів	Кількість інклюз. класів	Кількість учнів	Кількість учнів за вадами порушень
Здолбунівська ЗОШ I-III ст.№1	363	1	1	1 – ЗПР
Здолбунівська ЗОШ I-III ст.№5	304	1	2	1-ЗПР, 1- ДЦП
Гільчанська ЗОШ I-III ст.	239	1	2	2- ЗПР
Здовбицька ЗОШ I-III ст	546	1	2	2- ЗПР
Ступнівський НВК «ЗОШ I-II ст.- агролицей»	107	1	1	1- ЗПР
Усього :	1559	5	8	8

Соціально-психологічні служби закладів освіти здійснюють психолого-педагогічний супровід дітей, які навчаються за індивідуальною формою навчання, за основними напрямками: корекційно-розвивальна робота, психологічний супровід навчального процесу, консультації для батьків.

Організація індивідуальної форми навчання здійснюється відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 №732 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах». Зміст індивідуального навчання відповідає Державному стандарту загальної середньої освіти. Індивідуальний навчальний план відображає перелік предметів інваріантної частини типового навчального плану та кількість годин, що відводиться для вивчення на кожен предмет. Основними видами контролю за рівнем навчальних досягнень учнів, які навчаються за індивідуальною формою, є усне та письмове опитування у вигляді тестів та тематичних контрольних робіт.

Створена часткова інтеграція учнів. Їх залучають до спільних уроків музики, малювання, трудового навчання та фізичної культури (по можливості). Усіх дітей (крім тих, що навчаються на дому та не можуть відвідувати школу) залучають до святкування різних свят, що проводять у школі.

За останні роки виразною стала тенденція до збільшення кількості дітей дошкільного віку, які пройшли обстеження психолого-медико-педагогічної консультації. Враховуючи кількість дітей дошкільного віку з вадами психофізичного розвитку, вживаються заходи ранньої реабілітації та адаптації дітей із вадами розвитку.

У дошкільному навчальному закладі №5 «Усмішка» запроваджено інклюзивне навчання: з тяжким порушенням мови – 5 дітей, зі зниженням зору – 1, з порушенням опорно-рухового апарату – 1, з синдромом Дауна – 1 (ДНЗ «Чебурашка»), з розладами аутичного спектру – 1.

Відомо, що діти з проблемами в розвитку, ще в дошкільному віці починають розуміти свою несхожість із однолітками без таких порушень. Тому в навчальному закладі необхідно створювати відповідні умови для формування у дітей із особливими освітніми потребами самостійності, впевненості, мобільності, адже всі діти є цінними і активними членами суспільства. Під час добору педагогічних працівників для роботи з дітьми з інклюзивним та індивідуальним навчанням потрібно зважати на їхні особисті якості. Їм мають бути притаманні: людяність, терплячість, вміння співчувати, врівноваженість, наполегливість, витримка, старанність, готовність до постійної цілеспрямованої роботи, безконфліктність, тому що діти безпосередньо сприймають та навчаються тому, що зустрічають у своєму житті.

Гільчанська загальноосвітня школа I-III ступенів та дошкільний навчальний заклад № 5 «Усмішка» міста з 2010 року є учасниками регіонального експерименту з теми «Формування готовності педагогічних кадрів до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання» під керівництвом лабораторії інклюзивної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Проблема спеціального навчання дітей із особливими потребами залишається досить актуальною. Практика індивідуального навчання дітей із розумовою відсталістю, за винятком окремо передбачених обставин, шкідлива, оскільки зменшує більш як удвічі навчальне навантаження порівняно з тим, яке дитина буде отримувати в спеціалізованому закладі.

Ускладнює навчальний процес також і відсутність підручників для дітей з різними вадами. Відсутня відповідна фахова освіта вчителів, що здійснюють навчання з учнями, які мають особливості фізичного та (або) розумового розвитку, відсутність посади асистента в інклюзивних класах.

Дуже важливо в інклюзивному класі чи групі створити таку атмосферу взаєморозуміння та взаємодопомоги між дітьми, щоб забезпечити дитині з особливостями психофізичного розвитку можливість самоствердитися, подолати неадекватні установки та стереотипи, набути певних навичок соціальної поведінки.

Результативність навчально-виховної, корекційно-реабілітаційної і лікувально-профілактичної роботи в інклюзивному класі (групі) значною мірою залежить від скоординованості впливів усіх членів команди (керівника закладу, педагогів, психолога, дефектолога, батьків) на дітей із особливостями психофізичного розвитку, комплексного підходу до планування і реалізації корекційно-розвивальних заходів.

Позашкільна освіта

На сучасному етапі розвитку суспільства сфера позашкільної освіти вийшла на новий важливий етап свого розвитку. Зросло значення позашкільної освіти як для окремої людини, так і для суспільства в цілому. Основним об'єктом навчання та виховання в позашкільному навчальному закладі є дитина - її інтереси, нахили, відсутність примусу, свобода вибору заняття, що робить позашкільний навчальний заклад привабливим для дітей будь-якого віку.

Організація позашкільної освіти в минулому навчальному році здійснювалася відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту», який визначає державну політику у сфері позашкільної освіти, її правові, соціально-економічні, організаційні, освітні та виховні засади. Позашкільними навчальними закладами забезпечувалася реалізація Програми розвитку позашкільної освіти і виховання Рівненщини на 2009-2015 роки та Програми виховання учнівської молоді Рівненщини на 2008-2020 роки шляхом надання якісних соціально освітніх послуг дітям та учнівській молоді засобами позашкільної освіти.

У районі такі послуги надавали два комплексні позашкільні навчальні заклади (Здолбунівський районний центр творчості дітей та юнацтва і Мізоцький будинок школярів та молоді), а також один профільний (Здолбунівська районна станція юних техніків).

У 2014-2015 навчальному році позашкільною освітою було охоплено 3048 дітей (149 груп), що складає 52 % від загальної кількості дітей шкільного віку. Зокрема, Здолбунівський районний центр творчості дітей та юнацтва відвідувало 1366 дітей (61 група), Здолбунівську районну станцію юних техніків – 850 дітей (50 груп), Мізоцький будинок школярів та молоді - 832 дитини (38 груп).

Робота названих вище закладів полягала у забезпеченні безперервності та наступності навчання і виховання; гармонійного поєднання інтересів особистості, суспільства, держави у питаннях творчого та інтелектуального

розвитку дітей і молоді; у спрямуванні педагогічних технологій, інноваційних процесів на особистість дитини, на розкриття її здібностей та орієнтації підростаючого покоління на здоровий спосіб життя.

Окрім того, керівники дитячих творчих об'єднань надавали перевагу національно-патріотичному вихованню, що сприяло піднесенню рівня патріотизму, національної свідомості вихованців. Хороших результатів у цьому досяг Венгерський Василь Леонтійович, керівник гуртка козацького бойового мистецтва «Спас» Мізоцького будинку школярів та молоді, а також педагоги Одарчук Надія Василівна, керівник зразкового ансамблю народного танцю «Надія», і Ярошевич Василь Іванович, керівник духового оркестру.

Певні надбання з національно-патріотичного виховання мають Міськов Віктор Петрович, керівник зразкового ансамблю української пісні «Пролісок» і зразкового фольклорного гурту «Жайворонок» Здолбунівського районного центру творчості дітей та юнацтва, і Трофимчук Олег Ігорович, керівник зразкового оркестру народних інструментів цього ж закладу.

Із метою підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, стимулювання педагогічної творчості фахове Міністерство щорічно організовує Всеукраїнський конкурс майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості». У цьому навчальному році конкурс проводився у номінації «Керівник гуртка художньо-естетичного профілю», де за рішенням журі був відзначений керівник гуртка Мізоцького будинку школярів та молоді Кондратюк Богдан Олексійович.

За матеріали, подані на Всеукраїнський конкурс–огляд соціально-педагогічних систем позашкільних навчальних закладів, у II етапі педагоги Мізоцького будинку школярів та молоді Синяк Наталія Петрівна і Бідюк Володимир Юрійович посіли II місце. Відзначена на державному рівні також робота Бідюк Лариси Федорівни, подана на Всеукраїнський заочний конкурс «Науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів з еколого-натуралістичного напрямку».

Велика увага зверталась керівниками та педагогами позашкільних навчальних закладів на виконання Плану обласних масових заходів та участь дітей й учнівської молоді у Всеукраїнських масових заходах за напрямками позашкільної освіти у 2014 році.

Так, педагоги-позашкільники навчальних закладів підготували команди району та взяли участь у 15 заходах науково-технічного напрямку. Непоганих результатів досягнуто і в обласних виставках, зокрема «Новорічний сувенір», «Космічні фантазії», «Наш пошук і творчість тобі - Україно» тощо, представлені такими гуртками, як гурток моделювання, бісероплетіння, «Квілінг», «Технічна естетика» та студіями декоративно-прикладного мистецтва «Чарівниця» і «Натхнення», а також зразковою студією образотворчого мистецтва «Палітра».

Однак виконання окремих положень організації з проведення навчально-виховної роботи з учнівською молоддю ускладнюється незадовільним станом матеріально-технічної бази навчальних закладів. Відсутність необхідного технічного та сценічного обладнання, туристського спорядження, комп'ютерної техніки, матеріалів для роботи гуртків технічного профілю суттєво знижує

якість позашкільної освіти, впливає на рівень роботи позашкільних навчальних закладів.

Жоден із позашкільних навчальних закладів району, на жаль, не комп'ютеризований та не підключений до мережі Інтернет. Залишаються актуальними проблеми науково-методичного забезпечення системи позашкільної освіти.

Основні аспекти виховної діяльності у вимірах сьогодення

Питання, пов'язані з проблемами виховання, формування духовно багатой, морально стійкої, національно свідомої особистості є особливим викликом суспільства. Вони присутні в ідеологічному, інтелектуальному, культурному полі, і це пояснюється тим, що немає однозначного й остаточного бачення щодо їх вирішення, та й залежать вони більшою мірою від соціально-економічного розвитку, загальної культури самого суспільства.

Кризові ситуації у державі, глибинні протиріччя, катаклізми та потрясіння спровокували такі явища, як різка поляризація раніше однорідного суспільства, невпевненість у майбутньому, соціальна тривожність, агресивність і жорстокість, нігілізм, скептицизм. Загострилася ситуація з такими соціальними хворобами, як туберкульоз, СНІД, наркоманія, алкоголізм.

Рівень вихованості учнівської молоді – це не тільки педагогічні проблеми, а й великою мірою суспільні, соціальні, тому у їх вирішенні надзвичайна роль належить як процесу виховання в системі освіти, так і в середовищі поза школою. Школі нелегко протистояти асоціальним, аморальним проявам зовні, під вплив яких потрапляє дитина. Нерідко приклади таких проявів знаходяться безпосередньо у сім'ї.

Тому нашим головним завданням є максимальне пом'якшення цих болючих процесів, максимальне обмеження, нівелювання негативних впливів, збереження і плекання духовно ціннісних засад розвитку особистості.

Розв'язуємо ці проблеми шляхом реалізації районної **програми національного виховання учнівської молоді Здолбунівщини на 2008 – 2020 роки**, схваленої розпорядженням голови райдержадміністрації від 07.03.2008 №137, затвердженої рішенням сесії районної ради від 18.06.2008 № 405, над упровадженням та реалізацією якої працюємо упродовж восьми років.

Для реалізації Програми за участю педагогів району в методичному кабінеті створюється база виховних технологій за 7 ціннісними ставленнями, а саме:

1. Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави.
2. Ціннісне ставлення особистості до історичних, культурних і духовних надбань рідного краю.
3. Ціннісне ставлення особистості до сім'ї, родини, людей.
4. Ціннісне ставлення особистості до себе.
5. Ціннісне ставлення особистості до природи.
6. Ціннісне ставлення особистості до праці.
7. Ціннісне ставлення особистості до мистецтва.

Звичайно, належна увага методичним кабінетом та закладами освіти зверталася на виховання в учнів усіх зазначених цінностей, однак особливий

акцент, зважаючи на події сьогодення, ставився на національно-патріотичне виховання.

Тому з метою виховання патріотизму, любові до рідного краю та Батьківщини у навчальних закладах району проводилися масові заходи до Дня Незалежності, Дня Перемоги, Дня Свободи, Дня Європи, Дня Прапора та Конституції України, до вшанування Героїв Небесної Сотні та пам'яті жертв голодоморів. Учні брали участь у громадських акціях: «Творчість заради життя», «Майдан. Україна. Шлях до свободи», «Допоможи солдату» та ін. За традицією, що склалася від періоду початку подій на Сході України, проводився збір коштів на підтримку військових Здолбунівщини - учасників бойових дій на сході України.

До вшанування пам'яті Героїв Майдану та полеглих в зоні АТО вчителями історії, класними керівниками, педагогами-організаторами навчальних закладів проведені уроки Мужності, Пам'яті, лінійки, виховні години, бесіди, зустрічі з очевидцями тих подій, круглі столи, науково-практичні конференції, виставки дитячих малюнків «Герої твої, Україно!» тощо.

У Мізоцькому будинку школярів та молоді створений осередок козацького бойового мистецтва «Спас» - активний учасник усіх районних заходів. Вихованці зразкової студії естрадного співу «Юність» Здолбунівського районного центру творчості дітей та юнацтва взяли участь у концертах до річниці від дня виведення радянських військ з Афганістану, до Дня Перемоги і в заходах до Міжнародного дня української мови та писемності. До річниці вшанування Героїв Небесної Сотні школярами Здолбунівщини видано збірку патріотичної поезії про події на Майдані.

Окрім того, вихованці гуртка учнівського самоврядування та літстудії «Зорецвіт» Здолбунівського районного центру творчості дітей та юнацтва організували зустріч із бійцями АТО. А зразковий фольклорний гурт «Жайворонок» цього ж закладу був учасником фестивалю патріотичної пісні «Воля-2014», акції «Творчість заради життя» та виставки виробів з природного матеріалу.

Школярі відвідували туристичні місця, історичні пам'ятки: замки Острожчини, Дубенщини, Дерманя, урочище Гурби. Учні багатьох сільських шкіл організували кінні експедиції у Гурбенський ліс із метою проведення спортивно-масових заходів, турнірів, квестів. Мізоцький будинок школярів та молоді проводив виїзний козацький табір у села Пляшева, Нова Мощаниця, урочище Святе і т.д. Діти доглядали за могилами невідомих солдатів та воїнів УПА. Молодь Здолбунівщини брала участь у заходах «Наша дума, наша пісня не вмре, не загине», святковому концерті та виставці творчих робіт з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка. Школярі до Дня захисника Вітчизни випікала домашнє печиво для воїнів АТО, малювали малюнки, писали листи та виготовляли обереги, проводили акції «Допоможи солдату» тощо.

Ширшої діяльності щодо патріотичного виховання школярів набули скаутська організація Гільчанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів «Юні скаути», яка діє на базі Здолбунівського районного центру творчості дітей та юнацтва (кер. Іванна Мартинюк) і осередок Всеукраїнської громадської організації «Пласт» Здовбицької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів (кер. Юрій Шадий). За їхньої організації та безпосередньої участі відбувалися заходи

патріотичного напрямку: передача Вифлеємського вогню миру, участь в акції «Вишивана Україна», у Всеукраїнській акції до річниці Голодомору «Засвіти свічку», у двотижневому таборі «Літопис рідної землі», організація та проведення теренової гри «Квест» до Дня українського козацтва 14 жовтня, вшанування вояків у Микитових ровах і в урочищі Гурби, поїздка в Берестечко задля вшанування полеглих козаків тощо. Юні пластуни вели шефство над могилами загиблих воїнів періоду козаччини (на території с. Гільча), вояків УПА (на території с. Здовбиці), воїнів Другої світової війни. Скаути Здовбицької загальноосвітньої школи I-III ступенів відновили зруйновані могили воїнів національно-визвольного періоду у Микитових ровах.

Цьогоріч у Гурбенському лісі 125 юнаків 11-х класів удосконалювали свою фізичну і психологічну підготовку до захисту Вітчизни та проходження військової служби у Збройних Силах України чи інших військових формуваннях України і мали змогу взяти участь в стрільбі з пневматичної гвинтівки, де кращі результати на влучність показали учні Здолбунівської гімназії, Здолбунівських загальноосвітніх шкіл I-III ступенів №3, 5, Дерманського навчально-виховного комплексу.

Районний методичний кабінет для цього приклав максимум зусиль, щоб створити належні умови для вдосконалення в учнів життєво необхідних знань, зокрема щодо захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу. Крім того, одинадцятикласники побували на Рівненському загальновійськовому полігоні, де вправлялися у вогневих тренуваннях та стрільбах. Крім того, з метою виховання у молоді глибоких національно-патріотичних переконань, підготовки до військової служби та захисту своєї Батьківщини учні Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 та Копитківської загальноосвітньої школи I-III ступенів брали участь у II етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

Думаю, що саме такі заходи тільки сприятимуть зростанню високої моральної свідомості нашої молоді, готовності у будь-яку хвилину стати на боротьбу за долю нашої держави, зокрема за збереження її цілісності.

Сьогодні пріоритетом Міністерства освіти і науки України є якісне навчання дітей іноземним мовам у контексті європейської інтеграції України та наближення до європейських стандартів. Тому на території Здолбунівського району у 22 закладах освіти були створені літні мовні табори з іноземних мов, у які було залучено 755 учнів. У них діти мали можливість спілкуватися іноземними мовами та застосовувати їх у різних формах діяльності (в ігрових та концертних програмах, театральних виставах тощо).

У навчальних закладах також проводиться багато заходів, які виховують позитивне ставлення до сім'ї, родини, ближнього, до держави та суспільства. Крім того, учні відзначають свято Осені, беруть участь у трудовому десанті «Земля потребує нашої турботи», в акції «Збережемо ялинку», проводять конкурс на кращу ялинку із різних матеріалів. Щорічно проводиться акція «Екологічні стежки». Відбулись у закладах виставки дитячих робіт: «Осінній вернісаж», «Біль і смуток Чорнобиля». На базі Мізоцького будинку школярів та молоді діяли гуртки геологічного краєзнавства та пішохідного туризму, у яких виховувалося бережливе ставлення до природи рідного краю.

Ціннісному ставленню особистості до праці сприяли екологічна акція «Чисте село, місто», робота гуртка «Юні-квітникарі - аранжувальники» на базі цього ж закладу, де діти для потреб закладу займалися вирощуванням розсади квітів та впорядковували території навчального закладу та селища Мізоч, тощо.

А такі заходи, як «За здоровий спосіб життя», вечори для старшокласників, присвячені Дню захисника Вітчизни, конкурси плакатів до Дня солідарності із ВІЛ-інфікованими тощо лишень сприяли вихованню у школярів ціннісного ставлення до себе. Також було сформовано банк даних за нахилами дітей.

Відвідування музеїв, виставок, участь у конкурсах «Таланти багатодітної родини», «Юна зірка», писанкарства «Воскресни, писанко!» тощо формували у школярів ціннісне ставлення до мистецтва.

Значна роль в організації виховної роботи належала органам учнівського самоврядування. Така рада учнівського врядування діяла на базі Здолбунівського районного центру творчості дітей та юнацтва (куратор Л. Бондарчук), члени якої не стоять осторонь важливих подій суспільства і прагнуть бути завжди у центрі подій. А головний показник працездатності учнівського врядування – його саморозвиток.

Запорукою успішної виховної діяльності є співпраця освітнього закладу з батьками, оскільки саме сім'я значно впливає на процес розвитку особистості дитини. Тому завдання загальноосвітніх навчальних закладів полягає у тому, щоб зробити батьків партнерами у справі виховання підростаючого покоління, активними учасниками навчально-виховного процесу. Така робота прослідковується у Здолбунівській гімназії, Здолбунівських загальноосвітніх школах I-III ступенів № 3,4, Здовбицькій загальноосвітній школі I-III ступенів та Білашівському навчально-виховному комплексі та Миротинській загальноосвітній школі I-II ступенів.

Санітарно-просвітницька робота

При перевірках дотримання вимог санітарного законодавства виявлено, що в усіх загальноосвітніх школах району наявні дезінфікуючі засоби в недостатній кількості. У деяких школах – практично відсутні. Із дезінфікуючих засобів використовували лише хлорне вапно, без перевірки його на вміст хлору, відсутні також сучасні дезінфікуючі засоби. Впродовж 2014-2015 навчального року дезінфікуючі засоби керівниками шкіл закуповувалися у міру можливостей за батьківські кошти (через відсутність централізованого постачання).

Вирішується питання щодо відновлення внутрішніх туалетів у корпусах початкових класів Бущанської, Копитківської загальноосвітньої школи I-III ступенів, Білашівського та Дерманського навчально-виховних комплексів.

Загальноосвітні школи, які мають централізоване водопостачання та каналізовані, не обладнані внутрішніми туалетами (П'ятигірська та Івачківська загальноосвітні школи I-II ступенів, Ступнівський навчально-виховний комплекс).

Залишається невирішеним питання забезпечення шкіл району в необхідній кількості електрорушниками та рушниками одноразового використання.

Програмою передбачено забезпечити харчоблоки загальноосвітніх шкіл району необхідним технологічним обладнанням (марміти, електром'ясорубки, електроплити, духові шафи), яких є недостатня кількість. А тому лише 70 % шкільних їдалень забезпечені технологічним обладнанням у необхідній кількості.

Показником культури дотримання правил особистої гігієни є рівень захворюваності коростою. За 2014-2015 навчальний рік у районі було зареєстровано 8 випадків у 6 школах району. Крім того, у школах району зареєстровані випадки таких інфекцій: вітряна віспа-91, ангіна-39, педикульоз-15, моноклеоз-3, гепатит А-1, епідемічний паротит-1, краснуха-1, лямбліоз-2, сальмонельоз-2, гастроентероколіти-4, лептоспіроз-1, ангіна-17, кір-10, скарлатина-28, ентеробіоз-49, аскаридоз-4, туберкульоз-2.

Показник пониження гостроти зору (міопія) збільшується протягом останніх років серед школярів 2-8 класів: 235 (4%) дітей. Захворювання опорно-рухової системи: порушення постави, захворювання сколіозом наявні у 375 школярів, що становить 6 відсотків. Показники захворювань крові, кровотворних органів, анемій є у 653 (11%) учнів, а ендемічний зоб - у 207 (3,3), цукровий діабет - 26 .

Поставлено дитячим гінекологом на облік по вагітності 1 ученицю, а в минулому - 13 школярок. Ось і наявний результат проведеної роботи.

Проводилася робота спільно з головним лікарем ЦРЛ щодо створення медичних кабінетів та забезпечення їх медперсоналом. Із метою забезпечення комплексної освітньо-профілактичної та медико-гігієнічної роботи в навчальних закладах району відділ освіти звертався до райдержадміністрації та районної ради з проханням виділити додаткові кошти для покращення матеріально-технічної бази медичних кабінетів, забезпечення медикаментозними засобами та медикаментами для надання невідкладної допомоги учням навчальних закладів району.

Питними фонтанчиками обладнано 55 % шкіл, у 45 % - встановлено питні бачки. Медичні кабінети шкіл не забезпечені в достатній кількості термометрами для вимірювання температури тіла, шпателями для огляду ротової порожнини та іншим необхідним медичним обладнанням.

Повноцінний фізичний розвиток учнів, охорона та зміцнення їх здоров'я забезпечувався насамперед створенням відповідних санітарно-гігієнічних умов функціонування навчального закладу, якими передбачено: виконання вимог державних органів санітарно-епідеміологічного контролю; організація раціонального режиму навчально-виховного процесу; введення стабільного рухового режиму учнів (уроки фізичної культури, спеціалізовані заняття спортом за вибором, рухові паузи на уроках, ігрові перерви); організація гарячого харчування.

У навчальних закладах району, в основному, забезпечується виконання гігієнічних умов освітнього процесу: поволі здійснюються капітальні ремонти спортивних залів, оновлюються спортивні майданчики. Тепловий режим приведений у відповідність до санітарно-гігієнічних норм.

У даний момент тепловий режим відповідає нормам. Поступово здійснюється заміна старої електропроводки та встановлюється освітлення, що відповідає санітарним нормам. Викликає тривогу невідповідність класних

меблів (парт та стільців) вимогам за віковими групами. За останні роки не придбані та не відреставровані меблі у класах.

У Національній доктрині розвитку освіти в Україні серед пріоритетних завдань шкільної освіти визначено й «виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів».

Уроки фізичної культури є основною формою фізичного виховання учнів. Вони обов'язкові для всіх школярів (за винятком тих, хто за станом здоров'я віднесений до спеціальної медичної групи). За даними медогляду 2014 року 4267 учнів шкіл становили основну групу, 1097 - входили до підготовчої та 572 - до спеціальної. До того ж, 76 або 18 відсотків учнів були звільнені від занять. До I групи здоров'я віднесено 3176 школярів, до II – 1971, до III – 767, до IV – 44.

З метою пропаганди здорового способу життя учні залучалися до спортивних секцій, гуртків різних напрямків, беруть участь у змаганнях всіх рівнів.

Медичними працівниками шкіл, класними керівниками та вчителями предмета «Основи здоров'я» проводилась роз'яснювальна робота серед учнів та їхніх батьків щодо необхідності діагностики на виявлення схильності до захворювання на туберкульоз, а практичними психологами - діагностування учнів, тренінги з метою профілактики негативних звичок, зокрема тютюнопаління.

У навчальних закладах проведені профілактичні флюорографічні обстеження юнаків та дівчат підліткового віку. Проведені проби на туберкульоз та зроблені щеплення проти нього учням 1-11 класів. Проба Манту була зроблена в присутності лікаря та за попереднім погодженням з батьками. При виявленні позитивних результатів діти направлялися на обстеження в тубкабінет (тубдиспансер).

На виконання розпоряджень голови райдержадміністрації від 29.03.2011 № 197 «Про затвердження плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011-2015 роки в Здолбунівському районі», від 19.04.2012 № 209 «Про програму виконання Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011-2015 роки в Здолбунівському районі», на виконання відповідних планів заходів відділу освіти, а також розпорядження голови райдержадміністрації від 19.10.2007 №509 «Про районну програму репродуктивного здоров'я населення на період до 2015 року» в районі проводилася значна робота щодо збереження здоров'я дітей та підлітків. На виховних годинах, уроках біології, основ здоров'я, медико-санітарної підготовки велася роз'яснювальна робота у формі інформаційно-освітніх бесід, тематичних уроків, тренінгів, засідань круглого столу щодо заборони шкідливих звичок (тютюнопаління, вживання алкоголю, наркотиків, психотропних засобів та прекурсорів тощо).

Систематично дане питання висвітлювалося на засіданнях педагогічних рад шкіл, методоб'єднаннях класних керівників, батьківських всеобучах, класних годинах, у позакласній роботі з метою профілактичної роботи щодо вживання наркотиків та інших негативних звичок серед учнів. Щодо запобігання та зменшення негативного впливу вулиці у закладах освіти залучалися учні до спорту, творчості, мистецтва, пропаганди здорового способу життя через роботу гуртків.

У закладах освіти дирекція намагалася забезпечити належний санітарно-гігієнічний режим, створити умови для дотримання особистої гігієни. Медпрацівники та класні керівники проводили санітарно-освітню роботу щодо важливості щеплень, туберкулінодіагностики для раннього виявлення захворювань на туберкульоз, з профілактики гепатиту А, В, С серед учнів, педагогічного та обслуговуючого персоналу, батьків учнів.

Техпрацівники в передепідемічний період проводили посилене вологе прибирання класних кімнат, коридорів, санвузлів. Адміністрація закладів контролювала дотримання вимог миття та дезінфекції посуду у шкільних їдальнях

Медичне обслуговування

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 08.12.2009 №1318 «Про затвердження Порядку здійснення медичного обслуговування учнів загальноосвітніх навчальних закладів», відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.07.2009 № 518/674 «Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах», розпорядження голови облдержадміністрації від 19.02.2010 №59 «Про медичне обслуговування дитячого населення області», на виконання листа Рівненського обласного управління з фізичного виховання та спорту від 10.09.2012 №142, спільного наказу відділу освіти Здолбунівської райдержадміністрації і Здолбунівської центральної районної лікарні від 26.02.2015 № 18/32 «Про проведення щорічного обов'язкового медичного огляду учнів загальноосвітніх навчальних закладів у Здолбунівському районі у 2015 році» забезпечувався контроль за проведенням поглибленого медичного огляду в загальноосвітніх навчальних закладах району. За результатами проведеного контролю встановлено, що в навчальних закладах району забезпечено стовідсоткове проходження медогляду.

На медикаменти у 2014 році використано 3573 грн. 93 коп. бюджетних коштів, а за I півріччя 2015 року - 1331 грн. 91 коп.

Медсестрами систематично здійснювався контроль за використанням йодованої солі для приготування продукції власного виробництва з метою запобігання йодному дефіциту у школярів.

У навчальних закладах наявні медичні кабінети, окрім Івачківської, Кунинської, Маломощаницької та Суємської загальноосвітніх шкіл I-II ступенів.

Медкабінети забезпечені холодильниками та холодильними сумками для дотримання оптимальних умов зберігання вакцин і препаратів. Укомплектовані

набори для надання допомоги при анафілактичному шоці, наявні укладки з профілактики СНІДу.

Куточки для проведення профщеплень облаштовані лише у Мізоцькому навчально-виховному комплексі, Здовбицькій, Копитківській загальноосвітніх школах I-III ступенів та Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів №3, інші заклади перебувають у процесі їхнього створення.

У медичних кабінетах проводилися профілактичні щеплення та велася роз'яснювальна робота серед учнів про необхідність щеплень. На жаль, немає можливості у всіх навчальних закладах відкрити кабінети профщеплень.

Відповідно до нових Типових штатних нормативів штат шкільних медпрацівників укомплектований не повністю. Нині у загальноосвітніх закладах працює 24 медпрацівники, із них 11- основні працівники, а 13 працюють за сумісництвом. На ставку працюють 5 осіб, на півтори -1, на 0,75 - 2, на 0,5 - 5, на 0,25 - 10. Наразі є вакансії у Будеразькій та Бушанській загальноосвітніх школах I-III ступенів та в Мізоцькому навчально-виховному комплексі.

Через фінансові труднощі стає дедалі важче створити належні умови для роботи медперсоналу.

Функціонування та розвиток психологічної служби

Станом на 01 червня 2015 року психологічна служба району налічувала 42 працівника психологічної служби: 27 практичних психологів загальноосвітніх навчальних закладів, 6 соціальних педагогів загальноосвітніх навчальних закладів, 9 практичних психологів дошкільних навчальних закладів.

Кількість закладів, де є практичні психологи, - 35 (місто - 12, село – 23). Кількість ставок практичних психологів за нормативами чисельності складає 28,75 ставки (місто – 10,5; село – 18,25). Всього введено ставок практичних психологів 20,25 (місто - 9; село – 11,25).

Кількість ставок соціальних педагогів згідно з нормативами становить 16,75. Серед них: місто – 4,25, село - 12,5 ставки. Введено 4,5 ставки соціальних педагогів (місто – 2, село – 2,5).

Отже, заклади освіти в сільській місцевості з невеликою чисельністю учнів не у повній мірі забезпечені ставками практичних психологів і соціальних педагогів. Так, практичні психологи відсутні у Маломощаницькій та Старомощаницькій загальноосвітніх школах I-II ступенів, у загальноосвітніх школах I ступеня та дошкільних навчальних закладах, крім ДНЗ «Ромашка» Здовбицької сільської ради, «Малятко» Мізоцької селищної ради, «Сонечко» Глинської сільської ради. Всього дефіцит ставок по району складають 9 ставок практичних психологів (місто - 2, село - 7) та 12,25 - соціальних педагогів (місто – 2,25, село – 10) відповідно до наказу МО і НУ від 02.07.2009 №616 «Про внесення змін до Положення про психологічну службу системи освіти України».

Із метою реалізації проблемного питання у районі проводилась інформаційна, консультативна та науково-методична робота з керівниками загальноосвітніх закладів та їх заступниками, педагогами-організаторами, вчителями, батьками, практичними психологами та соціальними педагогами.

Психологи району брали активну участь в обласних заходах. Зокрема, практичний психолог Дерманського навчально-виховного комплексу Пилипчук Галина Володимирівна була залучена до роботи в інструктивній нараді з психологами щодо надання психологічної допомоги вимушено переміщеним особам, передусім дітям, які виїхали із тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, дітям, батьки яких загинули або беруть участь у проведенні антитерористичної операції, яка проводилася на базі обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; у проведенні вебінару на базі РОІППО для заступників директорів із навчально – виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів області з теми «Розвиток методичної культури педагога як напрямок випереджувальної освіти», де розглядалося питання щодо використання акмеологічного підходу для самовдосконалення та підвищення професійної майстерності педагогів; була учасником навчального семінару «Ресурси в роботі зі стресом, тривогою в ситуаціях суспільної кризи» (ведучий Андрій Сидоренко, психотерапевт Реєстру психотерапевтів УСП, ведучий груп Балінта, учасник семінарів Польського інституту інтегративної психотерапії в роботі з тривожними та депресивними станами, випускник Львівського психоаналітичного інституту, виконавчий директор ГО «Український психотерапевтичний університет»), що проходив у рамках «Тижня психології» на базі навчально-методичного центру психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Практичні психологи та соціальні педагоги району також брали участь у роботі науково – практичного семінару з теми «Актуальні питання розвитку практичної психології на Рівненщині», організаторами якого були кафедра загальної психології та психодіагностики РДГУ та РОІППО, одноденного семінару-тренінгу «Виявлення, ідентифікація та надання первинної допомоги особам, що постраждали від торгівлі людьми», який організувало Рівненське громадське об'єднання Центр підтримки громадських ініціатив «Чайка» щодо реалізації проекту «Громадські ініціативи проти сучасних викликів і загроз у сфері торгівлі людьми», обласного семінару-тренінгу «Комунікативна компетентність як складова професіоналізму практичного психолога», у засіданні обласного семінару-практикуму з теми «Упровадження сучасних Інтернет-технологій у діяльність практичного психолога», який проходив на базі навчально-інформаційно-інноваційного центру при КУ «Методичний кабінет управління освіти Рівненського міськвиконкому», у засіданні Школи методиста із психологічної служби з теми «Формування професійної компетентності працівників психологічної служби засобами інноваційних технологій», що відбувся на базі закладів освіти м. Острога.

Позитивним є й те, що у 2014-2015 навчальному році було збережено кількісний склад працівників психологічної служби району.

Модернізація змісту і форм науково-методичної діяльності в умовах компетентнісно зорієнтованої освіти

Методична робота з педагогічними кадрами району була організована відповідно до наказу відділу освіти Здолбунівської районної державної

адміністрації від 08 вересня 2014 року №159 «Про структуру, зміст і форми науково-методичної роботи з педагогічними працівниками у 2014-2015 навчальному році» і спрямована на реалізацію науково-методичної проблемної теми «Розвиток життєвої компетентності особистості вчителя та учня шляхом упровадження інноваційних педагогічних технологій у навчально-виховний процес» через масові, групові та індивідуальні форми роботи.

Структурно-логічна модель методичної роботи з педагогічними кадрами реалізовувалась через діяльність науково – методичної ради, через роботу 37 районних методичних об'єднань, 23 районних семінарів – практикумів, 3 епізодичних семінарів – практикумів, 1 епізодичного семінару – тренінгу вчителів, що курують туристсько – краєзнавчу роботу, 2 семінарів, 5 творчих груп (учителів української літератури з теми) «Особистісно зорієнтоване навчання української літератури» (керівник Паламарчук Н.М.), початкових класів з теми «Шлях міркувань – шлях до знання» (керівник Яновська Н.І.), основ здоров'я з теми «Використання інформаційно – комунікаційних технологій у навчанні основ здоров'я» (керівник Вознюк Т.С.), шкільних бібліотекарів з теми «Проектні технології у роботі шкільних бібліотекарів» (керівник Головка І.А.), методистів та керівників гуртків позашкільних навчальних закладів з теми «Розвиток природних здібностей особистості в системі позашкільної освіти» (керівник Дмитрук І.А.), 6 шкіл молодого вчителя (початкових класів (керівник Старанчук Л.С.), природничого напрямку (керівник Базан Т.О.), мистецького напрямку (керівник Добровольська Л.М.), вихователя дошкільного навчального закладу (керівник Шевчук Л.В.), практичних психологів і соціальних педагогів (керівник Савчук І.П.), педагога – організатора (керівник Гуменюк Р.Я.), Школу педагогічної майстерності вчителів початкових класів «Грані творчості» (керівник Ковальчук С.А.), Школу вчителів 1-х класів (керівник Каменяка І.І.), Школу вчителів 2-х класів (керівник Гончарук М.П.), Школу вчителів 3-х класів (керівник Старовойт Л.Є.), 2 Школи підвищення педагогічної майстерності (вчителів хімії (керівник Шеретюк Н.О.), образотворчого мистецтва (керівник Дмитрук Г.В.), майстер – класи практичного психолога Дерманського навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа І ступеня – гімназія» Пилипчук Г.В. з теми «Використання акмеологічного підходу в діагностико – корекційній роботі працівників психологічної служби» та вчителя української мови і літератури цього ж закладу Ужвін Г.В. з теми «Уроки української словесності як засіб формування мовної особистості школяра», педагогічну вітальню вчителів шкіл І ступеня «Лідер» (керівник Чаюк – Царук Л.І.), методичний міст між учителями економіки Здолбунівського та Гощанського районів.

Було організовано роботу базових закладів із питань якісної організації і творчого втілення педагогічних ідей у навчально-виховний процес - дошкільних навчальних закладів міста - № 3 «Ладоньки» з теми «Робота з батьками: нові підходи» (керівник Назаренко Т.Л.) і «Чебурашка» - «Підготовка до школи дітей 5-річного віку» (керівник Пасько Л.М.), дошкільного навчального закладу №3 «Ладоньки» і Здолбунівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №3 - з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (керівники Назаренко Т.Л. та Ковальчук Л.Є.), Дерманського навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа І ступеня – гімназія» з теми «Діагностико -

корекційна робота і її роль в навчально-виховному процесі» (керівник Шепельчук О.А.), Мізоцького навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей» із питань науково – методичної роботи, Здолбунівської гімназії щодо навчання німецької мови, інформатики, Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4 з питань навчання світової та української літератур, Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 з питань навчання біології.

Проведено районні етапи Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2015», педагогічної майстерності педагогів позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості», конкурсу-ярмарку педагогічної творчості, а також заочний конкурс фахової майстерності вчителів математики та фізики, вчителів української мови та літератури «Методична скарбниця», естафету творчих уроків учителів математики, фізики та астрономії, творчі звіти вчителів, що атестуються на вищу категорію та присвоєння педагогічного звання, звіти вчителів після проходження курсової перепідготовки .

Із метою надання адресної та необхідної консультативно-методичної допомоги педагогічним працівникам закладів освіти впродовж року було організовано роботу постійно діючих консультпунктів учителів-предметників із ведення ділової документації, заступників директорів із навчально-виховної роботи щодо планування та проведення методичної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах району, інструктивно-методичні наради вчителів із проведення ДПА та ЗНО, Менделєєвські читання (для вчителів біології), тренінг учителів української мови та літератури і методичний вернісаж напрацювань українців із проблем особистісно орієнтованого навчання тощо.

Своїми творчими доробками освітяни району впродовж навчального року ділилися досвідом роботи з педагогами області на вебінарах для заступників директорів із навчально-виховної роботи та методистів, відповідальних за стан викладання математики, які проводилися на базі РОППО, на засіданнях науково-творчого колективу вчителів початкових класів та обласної творчої групи вчителів хімії (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №3), на науково-практичному семінарі методистів районних, міських методичних кабінетів, центрів, які координують питання трудового навчання (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №4). На базі Здолбунівської гімназії проведено конференцію заступників директорів із навчально-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів усіх районів Рівненської області, міст Острога, Кузнецовська, Дубна, а на базі РОППО - обласні семінари-практикуми методистів, які координують питання іноземної мови та біології, на яких наш район представляв свою роботу з певних методичних питань.

До того ж на базі Здолбунівського районного центру творчості дітей та юнацтва було проведено засідання Зональної школи новаторства керівних та педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів із тем «Творчий підхід до реалізації проектних технологій у дитячих творчих об'єднаннях закладу» і «Розробка кваліфікаційних характеристик посад працівників комплексних позашкільних навчальних закладів відповідно до типових штатних нормативів позашкільних навчальних закладів». У той же час на базі Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5 відбулась навчальна

практика для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівників загальноосвітніх навчальних закладів Рівненської області з теми «Громадсько активна школа».

Крім того, на базі Здолбунівської гімназії неодноразово проводилось тематичне навчальне заняття директорів загальноосвітніх навчальних закладів області, які проходять курси підвищення кваліфікації при Рівненському ОІППО, з теми «Управління інноваційною діяльністю навчального закладу». На базі цього ж закладу було проведено обласний семінар-практикум завідувачів районних, міських методичних кабінетів, центрів «Шляхи трансформації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами в умовах модернізаційних змін».

До речі, членами обласних творчих груп учителів математики, української мови та літератури, хімії є такі вчителі Здолбунівських загальноосвітніх шкіл I-III ступенів №6, 4, 3, як Галик Олександра Миколаївна з теми «Дидактичне забезпечення вивчення математики в класах з поглибленим вивченням предмета», Паламарчук Нелла Михайлівна – «Особистісно орієнтоване навчання на уроках української літератури», Прушківська Людмила Георгіївна – «Підвищення ефективності формування хімічних знань при використанні інформаційних технологій». Слухачем обласної авторської творчої майстерні з теми «Розробка завдань компетентнісного характеру з предметів початкової школи» була вчитель початкових класів Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 Горошко Наталія Василівна, а вчитель історії Гільчанської загальноосвітньої школи I-III ступенів Грицюк Олена Василівна – обласної творчої групи керівників шкільних музеїв з теми «Застосування краєзнавчо – дослідницької діяльності шкільного музею в формуванні життєвих цінностей особистості». Вчитель початкових класів Дерманського навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа I ступеня – гімназія» Каменяка Іванна Іванівна була учасником майстер – класу вчителя початкових класів Морозівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Корецького району з теми «Формування навичок ефективного читання молодших школярів», учителі Таргонська Тамара Іванівна (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №3), Завадська Ольга Леонідівна (Гільчанська загальноосвітня школа I-III ступенів), Вознюк Тетяна Сергіївна (Миротинська загальноосвітня школа I-II ступенів) – обласної авторської творчої майстерні вчителів основ здоров'я.

Зростанню рівня педагогічної майстерності освітян сприяли курси підвищення кваліфікації, для проходження яких створено відповідні умови. Районний методичний кабінет надавав інструктивно-консультативну допомогу керівним і педагогічним кадрам у підготовці до проходження курсів підвищення кваліфікації: вибір тематики та форм курсової підготовки, опрацювання планів самоосвітньої роботи, розроблення педагогічних проектів, курсових робіт. Такий підхід до організації методичної роботи з освітянами дає свої позитивні результати. Із року в рік зростає кількість високопрофесійних педагогів. Досвід їхньої роботи методисти представляють на засіданнях науково-методичної ради районного методичного кабінету, обговорюють на засіданнях педагогічних рад у колективах, методичних об'єднань. Основними формами поширення педагогічного досвіду є виступи перед колегами начального закладу, району,

організація майстер-класів для педагогів на базі творчих лабораторій досвідчених колег, а також розроблення власних методичних посібників. У 2014-2015 навчальному році узагальнено досвід роботи вчителя української мови та літератури Дерманського навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа І ступеня – гімназія» Ужвін Галини Володимирівни з теми «Уроки української словесності як засіб формування мовної особистості школяра. Формування та розвиток критичного мислення учнів у контексті життєтворчої спрямованості вивчення української мови та літератури».

У роботі семінару – практикуму «Підготовка проектів Європейського Союзу для загальноосвітніх закладів», який відбувся у приміщенні Рівненського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій і проводився у рамках налагодження співпраці із Польщею, взяли участь директори Здолбунівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №5 Рудик Жанна Миколаївна та Дерманського навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа І ступеня – гімназія» Шепельчук Оксана Андріївна.

Приємним є те, що 21 жовтня 2014 року в м. Києві, у Київському Палаці дітей та юнацтва, на урочистому відкритті Шостого міжнародного форуму-презентації «Інноватика в сучасній освіті» нагороджено дипломом лауреата конкурсу ІІ ступеня у номінації «Комплексна система військово-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді» Здовбицьку загальноосвітню школу І-ІІІ ступенів (директор Радіонов Сергій Васильович).

Цього ж таки року на базі Рівненського навчально-виховного комплексу «школа-ліцей» №2 театральним учительсько-учнівським колективом Дерманського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа І ступеня-гімназія» (керівник Нечипорук Тамара Леонтіївна, заступник директора з виховної роботи) відбулася вистава «Сльози Божої Матері» (романом Уласа Самчука «Марія») з нагоди 110-річчя Уласа Самчука.

Районний методичний кабінет здійснює належним чином організаційно-методичне забезпечення апробації навчальної літератури, підручників, навчальних посібників. Зокрема, до апробації підручників для учнів 5 та 6 класів були залучені 5 педагогічних працівників. Це вчителі Здолбунівських загальноосвітніх шкіл І-ІІІ ступенів №3,4,6, Мізоцького навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа І-ІІ ступенів – ліцей».

Ефективним механізмом підвищення якості освіти є запровадження національної системи моніторингу якості загальної середньої освіти. У 2014-2015 навчальному році заклади освіти району взяли участь у різних видах моніторингових досліджень. Усього було проведено 9 досліджень, залучено 20 навчальних закладів, опитано 2183 респондента, у тому числі 138 педагогічних працівників, 903 учня, 1142 батька.

Зростання професійної активності педагогів відбувається через участь у фахових конкурсах, одним із яких є конкурс «Учитель року». Цьогоріч вчителі мали можливість змагатися у таких номінаціях: «Українська мова та література», «Хімія», «Образотворче мистецтво», «Правознавство». Всього було 10 учасників із 8 навчальних закладів, а саме: Здолбунівської гімназії, Здолбунівських загальноосвітніх шкіл І-ІІІ ступенів №1,3,4,6, Бушанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів, Мізоцького навчально – виховного комплексу

«загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей», Миротинської загальноосвітньої школи I-II ступенів. По 2 учасника було від Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3, Мізоцького навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей» (20%), по 1 учаснику - від решти вищевказаних навчальних закладів (10%).

Переможцями першого (районного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2015» стали вчителі Мізоцького навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей» Дмитрук Галина Володимирівна (номінація «Образотворче мистецтво») та Поліщук Наталія Василівна (номінація «Українська мова та література»), вчитель Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 Романик Оксана Степанівна (номінація «Хімія») і вчитель Миротинської загальноосвітньої школи I-II ступенів Чиж Оксана Миколаївна (номінація «Правознавство»), за що й були нагороджені грамотами відділу освіти.

Іншим учителям, які взяли участь у конкурсі, вручено сертифікати учасника першого (районного) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2015».

Учасниками другого туру другого етапу всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2015№» стали вчителі Мізоцького навчально – виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей» Поліщук Наталія Василівна та Дмитрук Галина Володимирівна.

Із метою демонстрації інноваційних напрацювань педагогічних працівників, поширення їхніх творчих досягнень, підведення підсумків науково-методичних надбань, вироблення стратегій та уточнення шляхів інноваційного розвитку навчальних закладів було проведено районний конкурс-ярмарок педагогічної творчості. Всього на розгляд експертних комісій було подано 59 робіт із 16 навчальних закладів (15 - загальноосвітні навчальні заклади, 1- позашкільний навчальний заклад).

Найчисельнішими були номінації «Початкова освіта» - 25 робіт, «Дошкільна освіта» - 11, «Математика» - 10. Номінація «Інформаційні технології у навчально-виховному процесі» була представлена 5 роботами, а «Інформатика» - 3. 2 роботи були подані у номінації «Географія», по 1 – «Спеціальна освіта», «Фізика» та «Художня культура». На жаль, не було жодної роботи у номінації «Економіка».

18 робіт було направлено для участі в обласному конкурсі-ярмарку, у якому вчитель інформатики Здолбунівської гімназії Михалко Юрій Іванович та вчитель географії цього ж закладу Кісільчук Анатолій Миколайович посіли I місце у номінації у номінації «Інформаційні технології у навчально-виховному процесі», II місце у номінації «Інформатика» зайняла Година Ірина Олександрівна, вчитель інформатики Гільчанської загальноосвітньої школи I-III ступенів. III місце у номінації «Дошкільна освіта» посіла Чудовець Анжела Леонідівна, вихователь дошкільного навчального закладу №5 «Усмішка» .

За актуальність змісту та практичне спрямування методичної розробки дипломом Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти у номінації «Початкова освіта» нагороджена Степанчук Тетяна Василівна, вчитель початкових класів Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6.

Приємним є й те, що у роботі експертних комісій XII обласного конкурсу-ярмарку педагогічної творчості цього року працювали методист районного методичного кабінету з дошкільної освіти Сірик Вікторія Миколаївна (номінація «Дошкільна освіта») та вчитель інформатики Здолбунівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Куць Тетяна Іванівна (номінація «Інформаційні технології у навчально-виховному процесі»).

За проведення науково-дослідницької та експериментальної роботи та з нагоди Дня науки під час конференції наукових та науково-педагогічних працівників з теми «Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти: історичний поступ та здобутки» у травні цього року було відзначено таких педагогічних працівників навчальних закладів району:

- Гнатюка Івана Гурійовича, директора Здолбунівської гімназії;
- Галика Олександра Івановича, заступника директора з навчальної роботи Здолбунівської гімназії;
- Піскаєву Тамару Євгеніївну, вчителя світової літератури Здолбунівської гімназії;
- Ковальчук Ларису Євгеніївну, директора Здолбунівської загальноосвітньої школи І- ІІІ ступенів №3;
- Таргонську Тамару Іванівну, заступника директора з навчально-виховної роботи Здолбунівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №3;
- Махлюк Лілію Анастасіївну, директора Гільчанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів;
- Яковчук Наталію Олександрівну, вчителя початкових класів Гільчанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів;
- Шепельчук Оксану Андріївну, директора Дерманського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа І ступеня-гімназія»;
- Лабу Наталію Георгіївну, методиста дошкільного навчального закладу №5 «Усмішка».

Видатний педагог Василь Сухомлинський зазначав, що людина, для якої книжка вже в дитинстві стала такою необхідною, як скрипка для музиканта, як пензель для художника, ніколи не відчуває себе обділеною, збідненою і спустошеною.

Саме тому, сьогодні так глибоко вивчається питання щодо забезпечення підручниками та навчальними посібниками усіх навчальних закладів не тільки нашого району чи області, а й усієї України.

У загальному, за новою навчальною програмою, наш район забезпечений підручниками на 100%, так як у 2014-2015 навчальному році було отримано 18513 примірників, з них: 3 клас – 8648 примірників, 6 клас – 9865 примірників. Також надійшла художня література у кількості 1032 штуки та із серії «Шкільна бібліотека» - у кількості 566 штук. Отримали навіть 44 підручники для дітей із вадами слуху та зору.

Однак, не обходиться і без певних проблем. Так як мережа учнів змінюється кожен навчальний рік в кожній школі, то підручників в одному закладі не вистачає, а в іншому є лишки. Але завдяки злагодженій роботі шкільних бібліотекарів підручники реперозичаються між самими навчальними закладами.

Проте існує ще досить актуальна на цей час проблема. Починаючи з 1 по 6 клас, підручники надходять за двома, а то і трьома авторами, що робить систему позики складнішою, адже школа і бібліотекар може позичити лише підручник того автора, за яким навчаються учні закладу. Тому бувають випадки, коли навчальні заклади міста переходять на того автора, який є у залишку по району.

Також змінюється кількість підручників. Наприклад, якщо підручник М. Вашуленко «Літературне читання» 2 клас прийшов у кількості 350 примірників, С. Захарійчук «Літературне читання» - 350, то у 3 класі (продовження) М. Вашуленко у кількості - 258, С. Захарійчук – 390. Така ж ситуація з 5 і 6 класами. Особливо це стосується підручників з іноземних мов. Наприклад, якщо підручник за редакцією Д. Карпюк «Англійська мова» у 5 класі надійшов у кількості 280 примірників, то у 6 класі - 243.

Тому у 2015 році згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 07 жовтня 2014 року №1143 «Про затвердження Положення про конкурсний відбір оригінал – макетів підручників для учнів 4 та 7 класів загальноосвітніх навчальних закладів» було впроваджено Конкурсну програму «Репозитарій», де всі загальноосвітні навчальні заклади мали можливість ознайомитися та обрати для своєї школи підручники. Робота була складною, і тому не всі навчальні заклади справилися з цим завданням.

Болючим було питання щодо оплати підручників, які замовлялися загальноосвітніми навчальними закладами. Тому згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2015 року №1/9-233 «Про збір коштів з батьків для придбання підручників для учнів 4 та 7 класів» стало відомо, що після завершення Конкурсу матеріали та результати конкурсного відбору будуть предметом розгляду на червневій колегії Міністерства освіти і науки України. *На підставі рішення колегії будуть видані відповідні накази МОН України про надання підручникам грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та про затвердження переліку підручників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету.*

Як відомо, у 2015 році забезпечення підручниками учнів 4 та 7 класів загальноосвітніх навчальних закладів здійснюватиметься згідно із Законом України від 28 грудня 2014 року №76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України». Ним встановлено, що «держава гарантує безоплатне забезпечення підручниками учнів загальноосвітніх навчальних закладів із числа дітей-сиріт, дітей-інвалідів/інвалідів I-III групи, дітей, позбавлених батьківського, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».

Придбання підручників для учнів 4 та 7 класів загальноосвітніх навчальних закладів за кошти державного бюджету здійснюватиметься шляхом проведення відповідних тендерних процедур. Механізм забезпечення підручниками згідно із зазначеним законом України натеper розробляється. Також Міністерство освіти і науки України підготувало фінансові розрахунки щодо виділення з державного бюджету додаткових коштів для забезпечення учнів підручниками. Відтак, є неприпустимим та передчасним збір з батьків будь-яких коштів на придбання підручників.

Отож виходить, що хоча наш район є забезпечений підручниками, проте існує ряд проблем, над якими ще треба працювати для подальшого їх вирішення.

Підготовка навчальних закладів до нового навчального року

У навчальних закладах проведено заміну 87 вікон на енергозберігаючі.

У Здолбунівській гімназії повністю замінено систему водопостачання; у Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів №3 проведено ремонт опалювальної системи та частково холодного водопостачання.

Проведено роботи з відновлення внутрішніх вбиралень у Новосілківському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів-дошкільний навчальний заклад».

Одним із пріоритетних напрямків у підготовці закладів освіти до роботи у новому 2014-2015 навчальному році та майбутньому опалювальному сезоні є скорочення споживання природного газу. Переведено на тверде паливо котельні Мізоцького, Білашівського навчально-виховних комплексів, на даний час завершується процедура переведення Здовбицької загальноосвітньої школи I-III ступенів за рахунок субвенції державних коштів на суму 955 тис. грн. та співфінансування з місцевого бюджету на суму 35 тис. грн.

Виготовлено проектно-кошторисну документацію по ремонту зовнішньої тепломережі Копитківської загальноосвітньої школи I-III ступенів (вартість проекту 2820 грн., робіт – 137 тис. грн.), по заміні системи опалення Спасівської загальноосвітньої школи I-III ступенів (68 тис. 241 грн.), відкореговано проектно-кошторисну документацію завершення будівництва твердопаливної котельні та заміни системи опалення у Ступнівському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів – агротехнічний ліцей» (1800 грн.). Планується проведення робіт по даних об'єктах.

За рахунок коштів субвенції державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, планується завершити роботи по таких об'єктах:

- будівництво паливної на твердому паливі і заміна мереж Бушанської загальноосвітньої школи I-III ступенів;
- будівництво котельні на твердому паливі і заміна мереж опалення Дерманського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I ступеня – гімназія».

З цією метою в районному бюджеті було передбачено 8,5 тис. грн. на коригування проектно-кошторисної документації по вищевказаних об'єктах.

Для забезпечення виконання заходів по енергозбереженню в 2015 році передбачено:

- кошти на придбання металопластикових вікон для Новомильської загальноосвітньої школи I-II ступенів та Копитківської загальноосвітньої школи I-III ступенів на загальну суму 46,360 тис. грн. (бюджет Копитківської сільської ради);

- на установку теплових лічильників в Здолбунівських загальноосвітніх школах I-III ступенів №№ 1,3,4, Здолбунівській загальноосвітній школі I ступеня №7 на загальну суму 643,27496 тис. грн., в тому числі з районного бюджету - 192,99496 тис. грн., решта – кошти обласного бюджету;

- капітальний ремонт теплової мережі Копитківської загальноосвітньої школи I-III ступенів на загальну суму 134,243 тис. грн., в тому числі за рахунок районного бюджету - 41 119,00 тис. грн., решта – кошти обласного бюджету.

За рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку передбачається виконати роботи по таких об'єктах:

- реконструкція паливної з переводом на тверде паливо і заміна мереж Спасівської загальноосвітньої школи I-III ступенів на загальну суму 803,558 тис. грн., в тому числі співфінансування з районного бюджету – 80,356 тис. грн.;

- будівництво котельні Ступнівського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів-ліцей» (коригування) на загальну суму 629,70 тис. грн., в тому числі співфінансування з районного бюджету – 69,633 тис. грн.;

- реконструкція Білашівського навчально-виховного комплексу: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад (фасади) на загальну суму 570,96158 тис. грн., в тому числі за рахунок районного бюджету - 60,09658 тис. грн.

Так, як на виконання робіт по поточних ремонтах навчальних закладів коштів не передбачається, то вони виконуються за рахунок спонсорських.

У районі знаходиться 3 навчальних заклади, будівлі яких в цілому чи окремі частини, перебувають в аварійному стані. В 2015 році на виконання робіт по ліквідації аварійності будівель кошти не передбачено.

Станом на 01.06.2015 року за кошти Копитківської сільської ради було виконано роботи по поточному ремонту спортивного майданчика Копитківської загальноосвітньої школи I-III ступенів на суму 50,700 тис. грн.

Заплановано виготовлення державних актів на землю та свідоцтв на право власності у 12 загальноосвітніх навчальних закладах (Здолбунівська загальноосвітня школа I ступеня № 7, Глинська, Уїздецька загальноосвітні школи I-III ступенів, Кунинська, Маломощаницька, Суємська, Новомощаницька, Новомильська, Старомощаницька загальноосвітні школи I-II ступенів, Ільпінська, Цурківська, Заліська загальноосвітні школи I ступеня.

Необхідно виготовити державні акти на землю та свідоцтва на право власності на дошкільні навчальні заклади Здолбунівської міської ради «Дзвіночок», №5 «Усмішка», «Чебурашка», та «Волошка», «Калинка» Уїздецької сільської ради, «Сонечко» Будеразької сільської ради, «Сонечко» Копитківської сільської ради та «Ромашка» Здовбицької сільської ради.

Навчальні заклади на 17 % забезпечені паливом на опалювальний сезон (на 46% - до кінця року). До початку опалювального сезону паливо буде завезено повністю.

Охорона праці

Вирішення та регулювання питань охорони праці в навчальних та дошкільних закладах району за звітний період проводилось при тісній співпраці

відділу освіти та районної ради профспілки працівників освіти. Таким чином були спільно розроблені та затверджені, як щорічний додаток до колективного договору, комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійним захворюванням і аваріям.

Упродовж звітнього періоду були значно покращені умови праці обслуговуючого персоналу котелень на твердому паливі Дерманського та Ступнівського навчально-виховних комплексів, Будеразької, Спасівської та Здовбицької загальноосвітніх шкіл I-III ступенів, що позитивно вплинуло на умови праці педколективів та навчання дітей.

У тісній співпраці з районним центром зайнятості, експертно-технічним центром та навчально-курсним комбінатом міста Рівне було проведено підготовку кочегарів котелень на твердому паливі й операторів газових побутових котлів. На превеликий жаль, через відсутність фінансування це навчання та перевірка знань посадових осіб, відповідальних за безпечну експлуатацію електроустановок, теплоустановок та їх мереж проводилась за власні кошти цих працівників.

Згідно з наказом відділу освіти «Про приведення документації з охорони праці навчальних закладів до вимог нормативно-правових актів з охорони праці» були проведені спільні з Фондом соціального страхування від нещасних випадків перевірки стану охорони праці та наявної документації з охорони праці в 11 навчальних та дошкільних закладах району за 2014 рік та 4 - за перший квартал 2015 року. За результатами перевірки кожному навчальному закладу були видані приписи і рекомендації щодо усунення виявлених недоліків. Таким чином були видані зразки форм наказів з охорони праці, положень про службу охорони праці, про порядок проведення навчання й організацію роботи з охорони праці в навчальному закладі, роздруковані та видані необхідні інструкції. Службою охорони праці відділу освіти розроблена документація в повному об'ємі для загальноосвітніх шкіл I ступеня, I-II ступенів, I-III ступенів та дошкільних закладів.

Враховуючи аналіз причин випадків дитячого травматизму, які виникали за останні 4 роки, були розроблені та затверджені плани - заходи щодо попередження виникнення дитячого травматизму в побуті, під час навчально-виховного процесу, дорожньо-транспортного травматизму. Навчальним закладам надіслані в електронному варіанті пам'ятки та інструкції з питань безпечної поведінки на воді, на льоду, в побуті, на автошляхах та залізничних коліях, з електробезпеки, використанні побутових газових приладів та тематичні лекції з питань пожежної безпеки.

Спільно з інспекцією Держгірпромнагляду була проведена перевірка стану котелень на твердому паливі на предмет готовності до опалювального сезону, на основі чого й були розроблені та затверджені заходи щодо усунення виявлених недоліків.

Службою охорони праці відділу освіти були також розроблені заходи по підготовці навчальних закладів до безаварійного енерго-, тепло-, та водопостачання в опалювальному сезоні 2014-2015 р. Розроблена нова інструкція з охорони праці для обслуговуючого персоналу котелень із

потужністю котлів більше 100 кіловат. Проведені роботи по опосвідченню та реєстрації цих котлів.

На виконання комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці, запобігання випадкам виробничого та дитячого травматизму проведено:

- на відповідних рівнях осінні та весняні загальні огляди будівель та споруд на предмет їх безпечної експлуатації. Відповідні акти направлені в інженерну службу відділу освіти;

- екскурсії дітей у пожежні частини міста та смт. Мізоч для навчання обережного поводження з вогнем та діях на випадок пожежі;

- у більшості навчальних закладів оформлені куточки з охорони праці, пожежної безпеки. Розроблені річні плани-заходи щодо пожежної безпеки, плани евакуації учнів і працівників у разі виникнення пожежі;

- службою охорони праці відділу освіти ведеться щоквартальний аналіз стану випадків травматизму на виробництві, в побуті та травматизму учнів під час навчально-виховного процесу. За звітний період в навчальних закладах району виробничий травматизм відсутній. Дитячий травматизм в побуті становить - 14 учнів, травматизм під час навчально-виховного процесу - 8. Аналіз причин виникнення травматизму за останні чотири роки свідчить про те, що в основному він виникає на уроках фізичного виховання із-за порушення Правил безпечного проведення навчально-виховного процесу. По кожному нещасному випадку були проведені службові розслідування і посадові особи, винні у травматизмі дітей, були притягнуті до адміністративної відповідальності.

У минулому році службою охорони праці відділу був проведений районний конкурс дитячих малюнків «Охорона праці очима дітей», за результатами якого учні отримали цінні подарунки – планшети, системи озвучення, флешки. На обласному вже вище названому конкурсі Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 6 зайняла друге місце.

На превеликий жаль, є цілий ряд питань, які під впливом суб'єктивних та об'єктивних факторів ще не вирішені. Це забезпечення працівників безкоштовним спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами захисту; невідповідність стану частини спортивних залів шкіл вимогам безпеки; відсутність планів-заходів щодо запобігання дитячого травматизму під час навчально-виховного процесу, дорожньо-транспортного, побутового, виробничого травматизму; відсутність паспортизації будівель і споруд та інше. Бажають кращого й умови праці обслуговуючого персоналу котельні на твердому паливі Суємської загальноосвітньої школи I-II ступенів. Прикрим є й те, що за період 2014-2015 років у закладах освіти вогнегасники перезаряджалися тільки за батьківські кошти. Однак, у липні 2015 року на це було виділено понад 24 тис. грн.

Щодо належного виконання заходів із охорони праці за звітний період слід відмітити Здолбунівські загальноосвітні школи I-III ступенів №3,5, Здолбунівську гімназію, Мізоцький і Ступнівський навчально-виховні комплекси, дошкільні навчальні заклади №5 «Усмішка» та №3 «Ладоньки».